

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ¹

του Πρωτοπρ. Κυριακού Τσουρού,
Γραμματέως της Σ. Έ. επί των αίρέσεων

(α' μέρος)

1. Εισαγωγικά

Ο Κύριος είχε προειδοποιήσει τους μαθητές Του περί της εμφάνισης «ψευδοχρίστων και ψευδοπροφητών» (Ματθ. ζ' 15, κδ' 11). Αλλά και ο Άπ. Παῦλος, μιλώντας προς τους πομένες της Ἐκκλησίας, τους πρεσβυτέρους της Ἐφέσου στην Μίλητο, τους καλοῦσε νά προσέχουν «ἐαυτοῖς καί παντί τῷ ποιμνίῳ» καθόσον θά ἐμφανίζονταν μέσα ἀπό τους ἴδιους τους Χριστιανούς «λύκοι βαρεῖς μή φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου καί ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητάς ὀπίσω αὐτῶν» (Πράξ. κ' 28-30). Ἐπομένως, οἱ ποιμένες της Ἐκκλησίας, ἁρμονικά συνδεδεμένοι καί σέ πνευματική συνεργασία μέ τους ἑκασταχοῦ Διαδόχους τῶν Ἀποστόλων, τους Ἐπισκόπους τους, εἶναι ἐπιφορτισμένοι μέ τήν εὐθύνη νά προφυλάσσουν τό Ποῖμνιο ἀπό τους διαστρεβλωτές της Ἀλήθειας καί νά τό ὀδηγοῦν σέ «νομᾶς σωτηρίου» ἐντός της Ἐκκλησίας, πού εἶναι ἡ σωτηρία.

Γνωρίζω ὅτι ἔχετε στήν Κύπρο συγκροτημένη Ἐπιτροπή ἐπί τῶν αίρέσεων, ὑπό τήν προεδρία τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Καρπασίας κ. Χριστοφόρου, ὁ ὁποῖος εἶναι ἔμπειρος γνώστης τοῦ θέματος τῶν ποικιλωνύμων αίρέσεων, συναγωνιστής ὑπέρ τήν 20ετία στήν γραμμή πού χάραξε ὁ μακαριστός σύγχρονος ὁμολογητής καί ἀπολογητής της Ἐκκλησίας μας π. Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος, τοῦ ὁποῖου μαθητές καί μιμητές ὑπάρχομε. Ἐχετε ἀκόμη, καί ὀργανωμένη Ἐνωση Γονέων ἡ ὁποία ἐργάζεται

συστηματικά γιά τήν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων, ὄχι μόνον ἐκκλησιαστικῶν καί πνευματικῶν, ἀλλά καί κοινωνικῶν, πού προκύπτουν ἀπό τήν ἐξάπλωση τῶν συγχρόνων αίρέσεων. Συνεπῶς, πολλά θά ἔχετε πληροφορηθῆ πάνω στό φαινόμενο αὐτό καί γιά τό γενικό σκηνικό πού παρουσιάζει.

Ὅπως, λοιπόν, θά ἔχετε διαπιστώσει πρόκειται γιά ἓνα ποιμαντικό πρόβλημα ἰδιαίτερος σοβαρό, εὐαίσθητο, ἐπείγον καί ἀρκετά δύσκολο, ὄχι μόνον στήν ἀντιμετώπισή του, ἀλλά καί στήν διαπραγμάτευσή του. Καί ἡ δυσκολία ἐγκτεται, ἀφενός, στήν ἔκταση καί τήν πολυπλοκότητά του καί, ἀφετέρου, γιά τόν ὁμιλοῦντα, στό ἀδύνατο νά τιθασευθῆ τό ὀγκῶδες γιά τό θέμα αὐτό ὑλικό, μέσα στά στενά ὄρια τοῦ χρόνου πού ἔχομε στήν διάθεσή μας. Θά περιοριστῶ στήν ἐπισήμανση τῶν κυριωτέρων ποιμαντικῶν προβλημάτων καί στήν, κατά τήν γνώμη μου, ἐνδεικνυόμενη καί ὀρθή ποιμαντική ἀντιμετώπισή τους. [Πολύτιμες πληροφορίες μπορεῖτε νά βρῆτε στίς ἐμπεριστατωμένες μελέτες τοῦ π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου: «Ποιμαντική ἀντιμετώπιση τῶν αίρέσεων καί τῆς παραθρησκείας» (Πρακτικά τῆς Ἐ' Διορθοδόξου Συνδιασκέψεως, στήν Ναύπακτο, 1993) καί «Ἀντιμετώπιση τῶν αίρέσεων – Προβληματική καί Στρατηγική»).

2. Μορφή τῆς Ποιμαντικῆς τῶν αίρέσεων

Σπεύδω νά ἐπισημάνω ἐξ ἀρχῆς, ὅτι ἡ ποιμαντική ἀντιμετώπιση τῶν αίρέσεων καθορίζεται ἀπό τήν μορφή τοῦ σύγχρονου φαινομένου τῶν αίρέσεων. Πρέπει δηλαδή νά ληφθῆ ὑπόψη ὅτι, ἀφενός, ὅλες οἱ σύγχρονες αίρέσεις δέν ἐντάσσονται σέ μιά καί

1. Εἰσήγηση στό «Ἀντιαιρετικό Ἐπιμορφωτικό Σεμινάριο Καταρτισμοῦ Στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων» τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου (Λεμεσός, 2.3.2013).

μόνη κατηγορία καί, ἀφετέρου, ὅτι ἀριθμοῦν ἑκατοντάδες. Ἔτσι, διαφορετική θά εἶναι προφανῶς ἡ μελέτη καί ἡ ἀντιμετώπιση τῶν ομάδων πού ἀνήκουν στήν μιά κατηγορία, δηλαδή ἐκείνη τῶν χριστιανικῶν αἱρέσεων καί τῶν παραχριστιανικῶν ομάδων, καί διαφορετική ἐκείνων πού ἀνήκουν στήν κατηγορία τῶν ἐξωχριστιανικῶν παραθρησκευτικῶν ἀποκρυστικῶν, γκουρουϊστικῶν, νεογνωστικῶν, νεοπαγανιστικῶν, καί πλήθους ἄλλων ομάδων τῆς «Νέας Ἐποχῆς». Κάθε μιά ἀπ' αὐτές τίς δύο κατηγορίες χρειάζεται διαφορετικές, εἰδικές γνώσεις, εἰδική ἐκπαίδευση καί ἀνάλογη μεταχείριση.

Βεβαίως, πρέπει νά τονίσουμε ὅτι, καίτοι οἱ δύο αὐτές κατηγορίες τῆς πλάνης (αἱρέσεις καί σέκτες), διαφοροποιοῦνται ριζικά μεταξύ τους ὡς πρός τήν προέλευση καί τήν διδασκαλία, ἐν τούτοις, ἀπό ποιμαντικής ἀπόψεως πρέπει νά ἀντιμετωπίζονται ὡς ἐξίσου ἀπειλητικές γιά τό Ὁρθόδοξο Πλήρωμα, ἐφόσον ἀλλοιώνουν τήν Εὐαγγελική Ἀλήθεια καί ὀδηγοῦν σέ σύγχυση καί ἐκτός τῆς Κιβωτοῦ τῆς σωτηρίας.

3. Τρόποι ἐφαρμογῆς τῆς Ποιμαντικῆς στρατηγικῆς

Κατά τήν ταπεινή μου γνώμη, δύο εἶναι οἱ ἄξονες στούς ὁποίους στηρίζεται –καί πρέπει νά στηρίζεται– ἡ ποιμαντική ἀντιμετώπιση τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων: πρωτίστως, ἡ σέ βάθος καί πλάτος οὐσιαστική καί ὀλοκληρωμένη ἐκ μέρους μας γνώση τῆς ὀρθῆς Ἀγιογραφικῆς Πίστεως καί τῆς Ἀγιοπατερικῆς ἐρμηνείας της, δηλαδή ἡ κατήχηση –ἀνακατήχηση– Ποιμένων καί Πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, καί, ἀκολουθῶς, ἡ στοιχειώδης τουλάχιστον, ἄν μή ἐπαρκής, πληροφόρηση καί γνώση τῶν κυριωτέρων θέσεων, κακοδιδασκαλιῶν καί προσηλυτιστικῶν μεθοδεύσεων τῶν συγχρόνων αἱρετικῶν.

Καί βεβαίως, στόχος μας δέν εἶναι –καί δέν πρέπει νά εἶναι– ἡ μείωση ἢ ἡ προσβολή κανενός. Σεβόμενοι τό δικαίωμα τοῦ καθενός στήν ἐλεύθερη ἐπιλογή τοῦ θρη-

σκευτικοῦ πιστεύω του, ἔχομε ὡς στόχους μας, ἀπό τήν μιά πλευρά, τήν ἐνημέρωση τῶν Ὁρθόδοξων ἀδελφῶν μας πάνω στά κύρια χαρακτηριστικά τῆς σύγχρονης πλάνης καί τήν διαφύλαξη ἀνόθευτης τῆς παρακαταθήκης τῆς «ἅπαξ παραδοθείσης» (Ἰούδα, 3) σέ μᾶς πίστεως, καί ἀπό τήν ἄλλη πλευρά, στοχεύομε στήν ἀπελευθέρωση καί τόν ἀπεγκλωβισμό τῶν πλανημένων ἀδελφῶν μας ἀπό τά δίκτυα τῆς πλάνης. Γί' αὐτό, βασική προϋπόθεση γιά τήν ὀρθή ποιμαντική στρατηγική εἶναι ἡ γνώση τῆς προβληματικῆς, ἡ ὁποία προβάλλει ἀπό τόν χαρακτήρα καί τήν δραστηριότητα τῶν ομάδων αὐτῶν. Ἐπειδή δέ, τόσον ὁ χαρακτήρας αὐτῶν, ὅσο καί ἡ δραστηριότητά τους παρουσιάζουν, ὅπως εἴπαμε, μιά μεγάλη ποικιλία, ἀνάλογες εἶναι καί οἱ πτυχές τοῦ προβλήματος.

Στήν προσπάθειά μας αὕτη πρέπει νά λάβουμε ὑπόψη ὅτι οἱ νεοφανεῖς αἱρέσεις χρησιμοποιοῦν κατά κῶρον πολυποικίλα καί παραπλανητικά προσωπεῖα, καθιστῶντας ἔτσι δυσκολώτατο τό ἔργο τοῦ ποιμένου στόν ἐγκαιρο ἐντοπισμό τοῦ προβλήματος. Πολλάκις ὁ ποιμένας δέν ἀντιλαμβάνεται κᾶν ἡ δέν εἶναι σέ θέση νά διακρίνει τήν ὑπαρξη τοῦ προβλήματος καί ἄρα νά ἀποκαλύψει τήν πλάνη πού ὑποκρύπτεται. Γί' αὐτό, ἀπαιτεῖται Ὁρθόδοξη θεολογική κατάρτιση, ποιμαντική μέριμνα, μελέτη τῶν χαρακτηριστικῶν καί τῶν μεθόδων δράσεως τῶν ομάδων αὐτῶν καί ἀνάπτυξη τῶν δοκιμασμένων ἀπολογητικῶν μεθόδων τῆς Ἐκκλησίας μας.

4. Τό γενικό Ποιμαντικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας

Καί εἶναι ἀληθές ὅτι τό ποιμαντικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας δέν περιορίζεται καί δέν μπορεῖ νά περιορίζεται μόνο στήν ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἓνα πολύπλευρο ποιμαντικό ἔργο νά ἀσκήσει καί μέσα σ' αὐτό καίρια καί πρωταρχική θέση κατέχει ἡ ἀνάπτυξη τῆς λατρευτικῆς

ζωής και ή τέλεση τῶν Μυστηρίων και ιδιαιτέρως τῆς Θείας Εὐχαριστίας, ὡς φορέων τῆς σώζουσας ἄκτιστης Θείας Χάριτος γιά τούς πιστούς.

Ἐπειτα ή Ἐκκλησία ὀφείλει νά ἀντιμετωπίζει ποικίλα ἄλλα προβλήματα κοινωνικά και ποιμαντικά, ἀσκεῖ φιλανθρωπία, μεριμνᾷ γιά τήν νεότητα, γιά τά γηρατειά, γιά τήν οἰκογένεια, συμμετέχει στό κοινωνικό γίγνεσθαι, ὑψώνει τήν φωνή της γιά κάθε θέμα πού ἔχει σχέση μέ τήν ζωή, τόν γάμο, τήν ἐπιστημονική ἔρευνα κλ.π. Και ὀρθῶς κάνει.

Ὅμως ἀνάμεσα σέ ὅλα αὐτά εἶναι ἀναγκαῖο ή Ἐκκλησία -ιδιαιτέρα σήμερα- νά περιφρουρήσει τό ὀρθόδοξο φρόνημα ἀπό τήν διάβρωση και τήν σύγχυση, μέ τίς ὁποῖες ἀπειλεῖται ἀπό τήν κατεγιστική και ὑπουλη ἐπέλαση τῶν αἰρετικῶν και νεοεποχίτικων μηνυμάτων - συνθημάτων ἀπό πολλές πλευρές. Αὐτό εἶναι τό πρῶτιστο ἔργο της. Ἡ Ε΄ Διορθόδοξη Συνδιάσκεψη τῆς Ναυπάκτου (13-18.5.93) σημειώνει: «Παρατηρεῖται μία ἐκκοσμικευμένη ποιμαντική μέ κίνδυνο νά ἐπικεντρώνουμε τήν προσπάθειά μας στους κοινωνικούς κινδύνους και νά διαγράφουμε τούς πνευματικούς κινδύνους» (Ποιμαντική Ἀντιμετώπιση, σ. 107-108). Πνευματικοί κίνδυνοι εἶναι ή διάβρωση τῆς Ὀρθόδοξου Πίστεως και ἄρα ή σύγχυση στό θέμα τῆς σωτηρίας. Ἡ περιφρούρηση λοιπόν τῆς «ὑγαινοῦσης διδασκαλίας» (Α΄ Τιμ. α΄ 10) εἶναι πρῶτιστη ποιμαντική ἀνάγκη σήμερα. Ἐξ ἄλλου, οἱ σοβαρές συνέπειες ἐπί τοῦ ἀτόμου και τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, πού προκύπτουν ἀπό τήν ἐγκληματική ἐνίοτε δραστηριότητα πολλῶν παραθρησκευτικῶν ὀμάδων, πλήττουν και αὐτό τό Πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπομένως, ή ἄσκηση τῆς Φιλανθρωπίας τοῦ Χριστοῦ πρέπει νά συμπεριλάβει και τά θύματα τῆς πλάνης. Νά δώσει, ὄχι μόνο τόν «ἄρτον τόν ἐπιούσιον», ἀλλά και τόν «Ἄρτον τῆς Ζωῆς».

Στή συνέχεια θά ήθελα νά κάνω μερικές πρακτικές ἐπισημάνσεις, οἱ ὁποῖες, κατά

τήν γνώμη μου, πρέπει νά ληφθοῦν σοβαρῶς ὑπόψη στήν ἐφαρμογή τοῦ τρόπου τῆς ὀρθῆς ποιμαντικῆς, τήν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος τῶν αἱρέσεων.

5. Ἡ Ποιμαντική στρατηγική ἔναντι τῶν αἱρέσεων

α) Συχνά, μπροστά στήν παρουσία ἑνός ἀνεπιθύμητου **αἰρετικοῦ**, πού ἔρχεται νά διαταράξει τήν εἰρήνη και τήν συνοχή τῆς ἐνορίας μας ή τῆς πόλεώς μας ή τῆς οἰκογένειάς μας, χρησιμοποιοῦμε τρόπους πού δέν εἶναι ποιμαντικά ὀρθοί. Εἶναι λάθος νά κινούμεθα ἀνεξέλεγκτα, ἀπρογραμματιστα, σπασμωδικά και ἐρασιτεχνικά. Ἡ εἶδηση, φερειπεῖν, τῆς ἴδρουσης ἑνός **εὐκτηρίου οἴκου** «μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά» ή Πεντηκοστιανῶν ή ή ἐμφάνιση μιᾶς αἵθουσας κάποιας παραθρησκευτικῆς ὀμάδας στήν ἐνορία μας ἀσφαλῶς και δέν πρέπει νά ἀντιμετωπισθῇ ἀπό τόν ποιμένα μέ ἔνοχη ἀδιαφορία. Ὅμως δέν πρέπει ἐξ ἴσου νά χρησιμοποιηθῇ ή βία ή νά ἐκδηλωθῇ πανικός. Ὑπάρχουν νόμιμα, νομικά μέσα, τά ὁποῖα πρέπει νά ἐξαντληθοῦν, σέ συνεργασία μέ ἐξειδικευμένους νομικούς. Συγχρόνως, εἶναι ἀναγκαῖα ή ἐνημέρωση τῶν πιστῶν και δῆ τῶν περιοίκων, ἄν αὐτή δέν ἔχει γίνει ἤδη προληπτικά, στήν γενικώτερη κατήχηση τοῦ Ὀρθόδοξου Πληρώματος. Κάθε ἄλλη ἀπρόσεκτη ἀντίδραση εἶναι σέ βάρος τῆς ποιμαντικῆς μας και ἐνδεχομένως ἐπ΄ ὠφελεία τῶν αἰρετικῶν.

β) Μιά δεύτερη ἐπισημάνση ἀφορᾷ στήν κατήχηση τῶν πιστῶν και μάλιστα τῶν νέων, ἕνα ἔργο ἀναγκαῖο, σοβαρό και ἐπιγον, ιδιαιτέρως σήμερα, πού τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν ἀλλοιώνεται, ὑποβαθμίζεται ή παραγκωνίζεται στά σχολεῖα. Ἡ κατήχηση τοῦ Λαοῦ περιορίζεται σέ ἐλάχιστες ἐνοριακές συνάξεις μελέτης τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ και στό κήρυγμα. Τό **κήρυγμά μας** ὁμως εἶναι πολλές φορές χωρίς κατηχητικό και θεολογικό λόγο. Εἶναι συνήθως μιᾶ ἀνώδυνη και ἀνιαρή ἠθικολογία

καί καθηκοντολογία μωσαϊκῆς μορφῆς. Ἐνίοτε καλλιεργεῖται στὸν πιστό ἡ σκληρότητα πρὸς τὸν ἀμαρτωλό καί μάλιστα τὸν πλανεμένο ἀδελφό. Ὁ αἰρετικός χαρακτηρίζεται ὡς «ὁ λῦκος», «ὁ σατανᾶς», «ὁ ἀντίχριστος», ὁ «πουλημένος» κλ.π. Ἐκφράσεις ἀνάρμοστες, πιθανῶς ἀναληθεῖς, σίγουρα βλαπτικές γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς ἀπειλῆς. Χρειάζεται ἡ οἰκοδομὴ στὴν πίστη καί ἡ σωστὴ ἐνημέρωση καί ὄχι ἡ διαβολοποίησι τοῦ ἄλλου.

Ὁ λόγος μας πρέπει νὰ εἶναι «ἄλατι ἡρτυμένος» (Κολ. δ' 6) καί λόγος πόνου καί ἀγωνίας, ἀλλὰ καί ἀγάπης γιὰ κάποιους ἀδελφούς, πού πρέπει νὰ θεωροῦνται τίς περισσότερες φορές ὡς θύματα. Ποιὸς ξέρει μήπως μέ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ οἱ λόγοι μας χτυπήσουν κάποια εὐαίσθητη χορδὴ μέσα στὴν καρδιά τῶν πλανεμένων ἀδελφῶν μας; Κι ἔπειτα, ἂν κοιτάξουμε μέσα μας ἢ ἀναμεταξύ μας, μήπως θά βροῦμε καί εὐθύνη δική μας στὴν ἑλλιπῆ κατήχησι τοῦ Ποιμνίου μας καί ἄρα στὴν προσχώρησίν του στὴν πλάνη; Ἐχομε ἐφοδιάσει τὸν Ὁρθόδοξο Λαό μας μέ τὴν γνώση τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι «ζῶν καί ἐνεργὸς καί τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον» (Ἐβρ. δ' 12) καί ἰκανὸς νὰ διαλύσει τὰ σκοτάδια τῆς πλάνης; Ὁ ἀκατήχητος Χριστιανὸς εἶναι ὑποψήφιος αἰρετικός. Ἐκεῖνος μάλιστα πού ἀντιμετωπίζει ὀρθολογικά ἀρκετὰ θέματα τῆς δογματικῆς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας μας, ἢ ἀπορρίπτει τό πολίτευμά της, εἶναι ἤδη κατὰ μεγάλο ποσοστὸ ταυτισμένος μέ τὴν αἵρεσι, γι' αὐτό καί εὐκολώτερα προσχωρεῖ σ' ἐκεῖνο τό προκρούστειο «δόγμα» πού τοῦ προσφέρει ὁ αἰρετικός. Ἄλλωστε, πόσοι ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς μας ἔχουν ἤδη ἀποκόψει ἀπὸ τὴν ζωὴ τους παραδόσεις, μυστήρια καί δόγματα ὀλόκληρα καί δέν δέχονται τό μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας; Πόσοι Χριστιανοὶ μας δέν ζοῦν στὴν σύγχυσι, νοθεύοντας τὴν ὀρθή πίστη μέ δεισιδαιμονίες, μέ δοξασίες ἀντιχριστιανικές (ὅπως, φερεῖται, ἢ μετενσάρκωσι),

προστρέχοντας σέ ἀστρολόγους, μέντιους καί μάντις, «θεραπευτές» καί ἐξορκιστές, μελλοντολόγους καί «φωτισμένους»;

Συνεπῶς ἡ Ὁρθόδοξη κατήχησι, ἐντός καί ἐκτός τοῦ κηρύγματος, καθίσταται παράγων ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ στήν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος, καί τὴν θωράκιση τοῦ Πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, ἢ δέ ἔλλειψή της ἀποτελεῖ κατάστασι ὑψίστου κινδύνου. Καί αὐτό ἰσχύει τόσο γιὰ τοὺς πιστοὺς μας, ὅσο καί γιὰ μᾶς τοὺς ποιμένες. Ἐχω τὴν γνώμη ὅτι ἡ κατήχησι τοῦ Λαοῦ εἶναι ὁ καλύτερος καί ἀποτελεσματικότερος τρόπος καταπολεμήσεως τῶν αἱρέσεων.

γ) Σημαντικὸς παράγοντας καί χῶρος γιὰ τὴν ἀσκησι τῆς ποιμαντικῆς στρατηγικῆς γενικῶς καί τῆς ἀντιαιρετικῆς ἐιδικότερα εἶναι ἡ ἐνορία. Ἡ ἐνορία ἦταν καί εἶναι ὁ ζωτικὸς χῶρος μέσα στὸν ὁποῖο γεννιέται, ἀναπτύσσεται, καί οἰκοδομεῖται ὁ πιστός. Ποῦ ὅμως νὰ ἀναζητήσωμε ἕνα τέτοιο χῶρο; Στίς ὑδροκέφαλες μεγαλουπόλεις, ψυχορραγεῖ μαζί μέ τὴν γειτονιά καί ἡ ἐνορία (ἔχω ὑπόψη μου τίς πολυπληθεῖς καί ἀπρόσωπες ἐνορίες τῶν Ἀθηνῶν). Οἱ ἐξαιρέσεις δέν αἰρουν τό πρόβλημα.

Ὁ νέος ἄνθρωπος ἢ ὁ προβληματισμένος μεσήλικας, πού ἀναζητᾷ φιλικὸ περιβάλλον, συμπάραστασι στὴν ἀνάγκη του, φωτεινά καί ζωντανά παραδείγματα, στοργή, ὁμάδα γιὰ συζήτησι, ἀπάντησι σέ ἀπορίες καί προβληματισμούς του, πού θά βρῆ ἀνταπόκρισι; Μόνο σέ μιὰ ζωντανή ἐνορία, μέ τὸν ἄγρυπνο ποιμένα της μπορεῖ νὰ βρεῖ τὴν ἀπάντησι καί τὸν στηριγμό ὁ ἀναζητητής ἢ ὁ προβληματισμένος ἄνθρωπος. Ἴσως ὁ ἐνορίτης μας, κυρίως μέσα στίς πολυάριθμες καί ἀπρόσωπες ἐνορίες τῶν μεγαλουπόλεων, νὰ βρίσκεται σέ κατάστασι ὑψηλοῦ κινδύνου καί ἐμεῖς δέν τό γνωρίζουμε. Ἴσως ἀσθενεῖ ἢ πενθεῖ ἢ ὑποφέρει ἀπὸ οικογενειακά προβλήματα ἢ ἔχει ἐγκαταλειφθεῖ ἀπὸ τοὺς ἰδιοὺς τοὺς οἰκείους του.

ΜΙΑ ΦΩΝΗ ΠΑΝΤΑ ΕΠΙΚΑΙΡΗ. Η ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΗΜΕΡΑ¹

Ἐκθεση προσωπικῆς πείρας σέ θέματα αἱρέσεων καί παραθρησκείας

τοῦ π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου (†)

(α' μέρος)

Ἡ εἰκοσαετής ἔρευνα καί ἐντατική ἐνασχόληση μέ θέματα ὀριοθετήσεως τῆς Ὁρ-

θοδόξου Πίστεως, αἱρέσεων καί παραθρησκευτικῶν ὁμάδων, μέ ὀδήγησε σέ ὀρισμένα βασικά ποιμαντικά συμπεράσματα, τά ὁποῖα ἐπιθυμῶ στή συνέχεια νά συνοψίσω.

1. Εἰσήγηση στήν Ἱερά Σύνοδο, τό ἔτος 1995.

Σ' αὐτή τήν τραγική καί κρίσιμη κατάσταση τοῦ ἐνορίτη μας θά ἐμφανισθεῖ πιθανῶς ὁ «ἔμπορος τῆς κάλπικης ἐλπίδας», ἕνας «πλασιέ τοῦ ὑπερφυσικοῦ», ὁ προσηλυτιστής μέ τό «εὐγενικό» πρόσωπο, γιά νά τοῦ προσφέρει τήν δηθεν λύση ὄλων τῶν προβλημάτων του. Μποροῦμε ἄραγε νά ἐπιρρίψουμε σ' αὐτόν ὅλο τό βάρος τῆς εὐθύνης;

δ) Καί μιά τέταρτη ἐπισήμανση: Δέν πρέπει νά μᾶς διαφεύγει ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι θεραπευτήριο ψυχῶν. Καί οἱ ψυχές πληγώνονται καί ἀρρωσταίνουν εἴτε ἀπό τήν ἁμαρτία εἴτε ἀπό τήν αἵρεση. Καί ἡ μέν θεραπεία τῆς ἁμαρτίας μέσα στήν Ἐκκλησία, εἶναι ἔργο εὐχερέστερο, συνδεδεμένο μέ τήν μετάνοια καί τήν ἐξομολόγηση. Ἡ θεραπεία ὁμως τῆς αἵρεσης εἶναι δυσχερῆς ἕως καί ἀδύνατη. Γιατί τό θῦμα ἔχει θέσει τόν ἑαυτό του ἐκτός τῆς σώζουσας Ἐκκλησίας καί διακρίνεται συνήθως γιά τήν ὑπεροψία του, τήν ἀμετανοησία του καί τήν ἀπροθυμία του ἢ τήν ἀδυναμία του νά κατανοήσῃ τήν πλάνη του καί νά ἐπανενταχθεῖ στήν Ἐκκλησία. Εἴτε διότι τό ἔχουν πείσει νά πιστεῦει ὅτι βρίσκεται στήν ἀλήθεια, εἴτε διότι ἀπειλεῖται μέ διάφορους τρόπους, στήν περίπτωση ἀποχώρησής του ἀπό τήν αἵρεση. Ἐμεῖς βλέπομε -καί πρέπει νά βλέπομε- τόν κάθε πλανημένο ἀδελφό μας

ὡς ἀσθενῆ στήν πίστη, ὡς θῦμα πλάνης, ὡς τραυματισμένο ἀπό τούς «ληστές τῶν ψυχῶν». Ἡ συμπεριφορά μας πρέπει νά εἶναι παρόμοια μέ ἐκείνη τοῦ γιατροῦ, ὁ ὁποῖος στούς σωματικά ἀσθενεῖς μάχεται καί χτυπᾷ τήν ἀσθένεια καί ὄχι τούς ἀσθενεῖς. Ἔτσι κι ἐδῶ: ὁ πλανηθείς ἀδελφός μας -πού μπορεῖ νά εἶναι καί μέλος τῆς οἰκογενείας μας, πρέπει νά ἀντιμετωπίζεται μέ στοργή καί ἐνδιαφέρον. Δέν τόν ταπεινώνουμε, δέν τόν λοιδωροῦμε, δέν τόν διώκουμε. Στόχος μας δέν εἶναι ὁ αἰρετικός, ἀλλά ἡ αἵρεση. Ὁ αἰρετικός, ἔχει ἀνάγκη μόνο ἀπό τήν βοήθειά μας, τήν ὁποῖα ὀφείλομε νά τοῦ προσφέρουμε ἐφόσον, βεβαίως, ἔχουμε τίς ἀπαραίτητες γνώσεις καί τίς προϋποθέσεις νά τό κάνουμε. Χωρίς αὐτές καί ἐμεῖς εἶναι ἐνδεχόμενο νά διακινδυνεύσουμε, ἀλλά καί τόν ἀδελφό μας νά μή μπορέσουμε νά βοηθήσουμε. Συμβαίνει μερικές φορές, ὅταν ὑπάρχει ἐκ μέρους μας ἄγνοια καί ἀνεπάρκεια, ἀντί νά βοηθήσουμε στόν προβληματισμό καί τήν ἀνάληψη τοῦ ἀδελφοῦ μας, νά τόν σπρώξουμε βαθύτερα στά βαλτόνερα τῆς πλάνης. Ἡ πείρα μᾶς ἔχει διδάξει, ὅτι πρόκειται γιά ἔργο πολύ δύσκολο, πού μόνο μέ τήν Χάρη τοῦ Κυρίου, τήν προσευχή καί τήν μεγάλη ὑπομονή μπορεῖ νά ὀδηγηθῆ σέ αἴσιο ἀποτέλεσμα.

(στό ἐπόμενο τό τέλος)

α) Ἡ νέα προβληματική

Γίνεται ἀπό ὅλους παραδεκτό, ὅτι ἡ ἐποχή μας εἶναι ἐποχή κοσμογονικῶν ἀλλαγῶν. Θά μπορούσαμε νά τήν παρομοιάσουμε μέ τήν πρωτοχριστιανική ἐποχή κατά τήν ὁποία ὁ παλαιός κόσμος παραχωροῦσε τή θέση του στή χριστιανική πίστη. Ἡ Ἐκκλησία ἐκλήθη τότε νά προσφέρει τό μήνυμά της ἀντιπαραθέτοντάς το μέ τά ποικίλα μηνύματα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καί νά δείξει ὅτι αὐτή μόνη ἀποτελεῖ τή λύση στά ἀδιέξοδα τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ κόσμου. Τό ἔργο αὐτό ἦταν ἔργο τῆς ἀπολογητικῆς τῆς Ἐκκλησίας.

Σήμερα ὅλοι ἔχουμε τή συναίσθηση ὅτι κάτι οὐσιαστικό πάει νά ἀλλάξει στόν κόσμο μας. Ὅπως ὀρθά παρατηρεῖ ὁ David Barret στήν Word Christian Encyclopedia, ὁ κόσμος σήμερα εἶναι πιό φιλόθρησκος ἀπό κάθε ἄλλη φορά. Σχεδόν ὅλα τά εἶδη τῶν θρησκευτικῶν ξαναγύρισαν. Ἀλλά αὐτή ἡ ἐπιστροφή δέν εἶναι γιά τό καλό. Ἡ σύγχρονη θρησκευτική πραγματικότητα εἶναι διφορούμενη καί ἔχει ἕνα πρόσωπο Ἰανοῦ (janus), τό ὁποῖον ἀποκαλύπτει τό καλύτερο καί τό χειρότερο στόν ἀνθρώπινο χαρακτήρα. Ἔτσι λοιπόν εἴτε μᾶς ἀρέσει εἴτε ὄχι πρέπει νά ζήσουμε μέ αὐτή τήν πραγματικότητα καί γι' αὐτό εἶναι ἀναγκαῖο νά τήν καταλάβουμε. Ἄν καί οἱ παλιές θρησκευτικὲς ξαναζωντανεύουν, δέν ὑπάρχει καμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἀνάπτυξη καί ἡ ἐξάπλωση τῶν νέων θρησκευτικῶν κινήσεων εἶναι ἕνα ἀπό τά πλέον ἐκπληκτικά συμβάντα τοῦ αἰώνα μας. Βρίσκονται νά ἐργάζονται σέ ἀντι-κοινωνικούς κύκλους ἐδῶ καί 3 ἢ 4 γενεές. Ἀλλά στή σύγχρονη ἐποχή μπήκαν στό προσκήνιο σάν μεγάλοι κοινωνικοί, πολιτικοί, πολιτισμικοί καί θρησκευτικοί παράγοντες. Ὁ Barret ὑπολογίζει ὅτι στά ἐπόμενα 10 χρόνια, 138.000.000 ἄνδρες καί γυναῖκες ἐπί παγκοσμίου ἐπιπέδου θά εἶναι ὁπαδοί τῶν καινούργιων θρησκευτικῶν κινήσεων.

Ἐξάλλου ἡ χριστιανική πίστη δέν ἐμποτίζει οὔτε προσδιορίζει πλέον ζωτικούς τομεῖς

τῆς ζωῆς τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης. Τέτοιοι τομεῖς εἶναι ἡ παιδεία, ἡ νομοθεσία, ἡ πολιτική, τά μέσα μαζικῆς ἐνημερώσεως. Ἡ κοινωνική καί πολιτική ζωή, ἀκόμη καί στήν ἐπαρχία, δέν ἔχουν πλέον ἀναφορά στά μεγάλα γεγονότα τῆς Ἐκκλησίας. Ἐάν τώρα ἀναλογισθοῦμε ὅτι ἄλλοι τομεῖς ὅπως ἡ λογοτεχνία, ἡ μουσική, ὁ χορός καί ἡ τέχνη γενικώτερα, ἔχουν ἤδη ἀπό τόν περασμένο αἰώνα χάσει κάθε ἐπαφή μέ τό πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας, κατανοοῦμε ὅτι βρισκόμαστε πρᾶγματι μπροστά σέ δραστικές ἀλλαγές.

Γίνεται ὅλο καί πιό σαφές ὅτι τό πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας παραμερίζεται καί ἀντικαθίσταται ἀπό τό πνεῦμα τοῦ ἀποκρουφισμοῦ καί τῆς παραθρησκείας. Ἦδη στή δεκαετία τοῦ 1970 ἐμφανίστηκαν στήν Εὐρώπη γκουρουιστικές καί παραθρησκευτικές ὁμάδες, πού τώρα βρίσκονται σέ πλήρη ἔξαρση. Οἱ ἀποκρουφιστικές ὁργανώσεις ἀνέρχονται ἤδη σέ ἑκατοντάδες· τό πνεῦμα τους, πού ὡς τάση εἶναι εὐρύτερα γνωστό μέ τόν ὄρο «Νέα Ἐποχή», ἐπηρεάζει βασικούς παράγοντες τῶν περισσοτέρων τομέων τῆς ζωῆς μας.

Σ' αὐτή τήν τάση συμπλέκονται δεκάδες χιλιάδες ἐπί μέρους παράγοντες καί ὁμάδες, ὅπως ἀκριβῶς οἱ κόμβοι σ' ἕνα τεράστιο δίκτυο· μερικοί πιό στενά, ἄλλοι πολύ χαλαρά, εὐρισκόμενοι σέ μεγάλη ἀπόσταση ὁ ἕνας ἀπό τόν ἄλλο. Αὐτό τό τεράστιο δίκτυο χαρακτηρίσθηκε ἀπό τούς «ἀποστόλους» τῆς τάσεως αὐτῆς «ἀπαλή συνωμοσία».

Ὁ κίνδυνος αὐτῆς τῆς διαβρώσεως ἀπειλεῖ σήμερα ὀλόκληρο τόν Δυτικό κόσμο καί τόν δυτικό πολιτισμό, πού θεμελιώνεται στή χριστιανική ἀντίληψη περί ἀνθρώπου. Τό μέγεθος τοῦ κινδύνου γίνεται σαφές καί ἀπό πρόσφατη δήλωση πού ἔκανε ὁ Ὀλέ Νυντάλ στήν Ἀθήνα, σέ ἑλληνικό περιοδικό. Ὁ Νυντάλ εἶναι ὁ πρῶτος δυτικός Λάμα καί ἱεραπόστολος τοῦ βουδισμού σ' ὀλόκληρη τή Δύση. Μεταξύ ἄλλων ἀνέφερε: Σήμερα πρᾶγματι εἴμαστε σέ θέση νά ποῦμε ὅτι

ό βουδισμός τελείωσε στην Ασία. Η Κίνα και τό Θιβέτ καταστράφηκαν από τούς κομμουνιστές. Οί γιαπωνέζοι κατασκευάζουν DATSUN και SONY και παραμέλησαν τήν πνευματική πρόοδο. Στην Ταϊλάνδη πουλάνε τίς κόρες τους, τίς μανάδες τους, τίς γυναίκες τους, τίς γιαγιάδες τους και ότi άλλο μπορουν στους τουρίστες. Τό Βιετνάμ, ή Καμπότζη, τό Λάος καταστράφηκαν από τούς πολέμους... ό βουδισμός στην Ασία είναι κοντά στό θάνατό του.

Από τήν άλλη όμως, στή Δύση συμβαίνει έντελώς τό αντίθετο. Καταπληκτική αύξηση».

Ο Νυντάλ δέν έχει πρόβλημα νά κατοχυρώσει τήν έξαρση του βουδισμού στή Δύση μέ «προφητείες» από τόν Ζ' και ΙΕ' αιώνα, σύμφωνα μέ τίς όποιες θάρθει ό «προστάτης» από τή Δύση και οί μαθητές του θά οικοδομήσουν τό Παγκόσμιο βουδιστικό Κέντρο και «τά προβλήματα θά εξαφανισθούν», για νά ύπογραμμίσει: «Πράγματι, αυτό τό πραγματοποιήσαμε τό 1986. Στην Εύρώπη, Αμερική, Αυστραλία, Αφρική, ό Βουδισμός προσδεύει άλματωδώς». Πιό συγκεκριμένα ό Νυντάλ ανέφερε ότi αποτέλεσμα αυτής τής ιεραποστολής είναι ή ίδρυση 35 βουδιστικών Κέντρων στή Γερμανία, 20 στην Πολωνία, 10 στή Ρωσία, 4 στην Αυστρία και ακολουθει ή Ελλάδα. Παρόμοιες αντιλήψεις προβάλλονται και από άλλες ασιατικής προελεύσεως ομάδες, οί όποιες συμπλέκονται μέ τή «Νέα Έποχή».

Βρισκόμαστε ήδη σέ μιá έποχή όπως εκείνη στην όποία εύρίσκετο ή πρώτη Έκκλησία, πού όλα γύρω της προσδιορίζονταν από ένα «άλλο πνεύμα». Έπομένως και σήμερα καλείται ή Έκκλησία νά ξαναδώσει στην απολογητική διακονία της τή θέση εκείνη πού ή διακονία αυτή κατείχε στην πρωτοχριστιανική Έκκλησία.

β) Η απολογητική τής Έκκλησίας

Η έξαρση τής παραθρησκείας συνέβη σέ μιá έποχή πού, κυρίως στή Δύση, παρα-

μελήθηκαν οί πνευματικές προεκτάσεις τής χριστιανικής πίστεως.

Όπως ύπογραμμίζεται σέ κείμενο τής Association to the Dialog Centre International (Update and Dialog 1/1991), πού διευθύνεται από τόν Δανό θρησκευολόγο καθηγητή Johannes Aagard, οί Έκκλησίες στό σύνολό τους άπλως παρακολουθούν αυτή τήν καινούργια πραγματικότητα μέ φόβο και δυσπιστία. Αν και προσπαθούν νά μελετήσουν τήν κατάσταση, οί νέες θρησκείες επιτίθενται και άρπάζουν μέλη τής Έκκλησίας.

Τά πιό κύρια στοιχεία τών νέων θρησκευτικών κινήσεων είναι άγνωστα στους άρχηγούς τής Έκκλησίας και στους θεολόγους. Π.χ. ή κουνταλίνα είναι ή κύρια θεότης τής έποχής μας, αλλά πόσοι γνωρίζουν τή φύση αυτής τής «δύναμης του όφους»;

Έτσι οί ιεραποστολές τών Έκκλησιών βρίσκονται μπροστά σέ ένα άδιέξοδο, όσον άφορά τίς νέες θρησκείες. Δέν καλλιεργείται ή ιεραποστολική ύποχρέωση για νά αντιμετωπισθούν οί νέες κινήσεις και οί χριστιανικές ιεραποστολές προσπερνούν τίς γκουρουνιστικές και μένουν σέ πλήρη άγνοια.

Μετά λύπης πρέπει νά πούμε, συνεχίζει τό κείμενο, ότi οί παλιές καλές μέρες, πού ό χριστιανισμός ήταν δυνατός, πέρασαν, και αυτές οί μέρες δέν θά ξανάρθουν. Ό χριστιανισμός έχασε τό μονοπώλιο. Για νά μείνει μιá ζωντανή πραγματικότητα, ή χριστιανική πίστη πρέπει νά ζήσει πλάι πλάι μέ τίς άλλες πίστεις και άπόψεις.

Κι εμείς, από τή δική μας πλευρά, διαπιστώνουμε ότi ή αντιστασιακή ποιμαντική, πού κατά τήν άποψη μας πρέπει νά χαρακτηριστεί «απολογητική τής Έκκλησίας», βρίσκεται σήμερα στό περιθώριο τής εκκλησιαστικής ζωής. Μερικοί θεολόγοι, ιδιαίτερα λαϊκοί, εκφράζουν τήν άποψη πώς ή απολογητική αυτή διακονία καθίσταται έντελώς περιττή, εάν ή ένορία λειτουργεί όρθά.

Άλλοι πάλι, κυρίως ακαδημαϊκοί διδάσκαλοι, εκφράζουν τήν άποψη πώς πρέπει

νά αποφεύγουμε οποιαδήποτε μορφή αντι-παραθέσεως με οποιαδήποτε θρησκευτικά ή ιδεολογικά ρεύματα, γιατί διαφορετικά μεταβάλλουμε την πίστη μας σε ιδεολογία. Οί κύκλοι αυτοί ρίπτουν περισσότερο βάρος στο θρησκευτολογικό, παρά στο ποιμαντικό στοιχείο. Μερικοί μάλιστα δέν διαστάζουν νά όμιλοῦν καί νά ένεργοῦν μέ τρόπο περιφρονητικό γιά τό έργο εκείνων πού σήμερα άσκοῦν τήν άπολογητική αυτή διακονία μέσα στην Έκκλησία καί προβάλλουν γί' αυτή τή στάση τους άκόμη καί λόγους συνειδήσεως.

Πρόκειται όντως γιά τό τρίτο μέτωπο τής άπολογητικής· τό πρώτο είναι ή δραστηριότητα τών αίρετικῶν καί παραθρησκευτικῶν ομάδων καί ή έναντίον μας πολεμική· τό δεύτερο είναι ή πολεμική πού προέρχεται από τούς ανθρώπους «του κόσμου τούτου». Τό τρίτο μέτωπο αναφέρεται σε παράγοντες μέσα στην Έκκλησία!

Οί θέσεις αυτές έναντίον τής άπολογητικής τής Έκκλησίας αποτελοῦν μεγάλο κίνδυνο γιά τό ποιμαντικό μας έργο, όχι μόνο επειδή οί άνθρωποι αυτοί ανέλαβαν νά εκπαιδεύσουν τά στελέχη τής Έκκλησίας, αλλά καί επειδή είναι φυσικό νά επηρεάζουν τούς διδασκάλους του μαθήματος τών θρησκευτικῶν στά Σχολεία καί μερικές φορές καί άνώτατα στελέχη τής Έκκλησίας.

Οί απόψεις αυτές, πώς δέν επιτρέπονται αντιπαραθέσεις, αποτελοῦν βασικό δόγμα τής λεγόμενης «Νέας Έποχής του Ύδροχόου», πού τάσσεται υπέρ τής έναρμονίσεως θρησκευτικῶν καί ιδεολογιῶν. Όλες οί θρησκευτικές οδηγοῦν κατά τήν αντίληψη αυτή, στην ίδια κατεύθυνση. Η διαφορά έγκειται στο ότι ή καθεμία από αυτές άπευθύνεται σε ανθρώπους πού βρίσκονται σε διαφορετικό έξελικτικό επίπεδο. Έτσι δέν υπάρχει όρθή καί λανθασμένη θρησκεία, όπως δέν υπάρχει διάκριση ανάμεσα στην αλήθεια καί στο ψεύδος, στο καλό καί στο κακό. Όλα έξυπηρετοῦν τήν «έξέλιξη» καί είναι

προσαρμοσμένα στο «έξελικτικό επίπεδο» του καθενός.

Οί αντιλήψεις αυτές, πού δυστυχώς στην εποχή μας γίνονται σε πολλές περιπτώσεις πράξη, αφαιροῦν από τούς νέους μας τό σταθερό σημείο αναφορᾶς καί δημιουργοῦν σύγχυση καί άβεβαιότητα. Γι' αυτό καί ή μόνη έλπίδα γιά έξοδο από αυτή τή σύγχυση είναι ή άπολογητική τής Έκκλησίας μας.

Στήν πρωτοχριστιανική Έκκλησία ή άπολογητική κατείχε κεντρική θέση στην εκκλησιαστική ζωή. Αποτελοῦσε βασικό μέλημα, όχι μόνο τών μεγάλων θεολόγων καί ποιμένων τής Έκκλησίας, αλλά καί του κάθε πιστου. Ήδη στην Καινή Διαθήκη ύπογραμμίζεται τό καθήκον όλων τών πιστῶν νά είναι «έτοιμοι εις άπολογία παντί τῷ αιτοῦντι ήμᾶς λόγον περι τής εν ήμιν έλπίδος μετά πραότητος καί φόβου» (Α' Πέτρο. γ' 15). Αντίθετα μέ αυτό τό καθολικό καθήκον, οί ποιμένες καί οί πιστοί φαίνεται ότι έδικαιοῦντο νά ποῦν σε κάποιον πού ζητοῦσε υλική συμπαράσταση: «ἀργύριον καί χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι» (Πράξ. γ' 6).

Αυτές οί νέες προτεραιότητες γίνονται αντιληπτές από όλες τίς αποκρυφιστικές οργανώσεις, οί όποιες προβάλλουν τίς δικές τους προσφορές γιά τήν κάλυψη τών υπαρξιακῶν κενῶν τής εποχής μας. Είναι ένδιαφέρον νά αναφέρουμε εδώ απόσπασμα άρθρου σε αποκρυφιστικό περιοδικό, πού προσπαθεῖ μέ κάθε τρόπο νά δείξει προς τά έξω ένα ουδέτερο πρόσωπο ή άκόμη καί φιλο-ορθόδοξο. Δέν είναι, φυσικά, εδώ ό κατάλληλος χώρος νά απαντήσουμε στο έρώτημα γιατί γίνεται αυτό. Παραθέτουμε άπλά τό απόσπασμα:

«Στήν εποχή μας, πού γιά όλους τούς γνωστούς λόγους, ή τάση "έσωτερικής" αναζήτησης είναι τόσο αυξημένη, Ορθοδοξία καί Ελλάδα έχουν στα χέρια τους τόσο σοβαρά "όπλα", πού κυριολεκτικά θά μπορούσαν νά κατακτήσουν τόν κόσμο.

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ (Christengemeinschaft)

Μία προσπάθεια σύζευξης του Χριστιανισμού με αποκρυφιστικές δοξασίες

του Πρωτοπρ. Βασιλείου Α. Γεωργοπούλου
Λέκτορας Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

Η Κοινωνία Χριστιανῶν (Christengemeinschaft) εἶναι ὀργάνωση πού προέκυψε ἀπό τήν προσπάθεια σύζευξης τῶν ἀποκρυφιστικῶν καί συγκρητιστικῶν ἀντιλήψεων τῆς Ἀνθρωποσοφίας μέ τόν Χριστιανισμό¹. Ἡ ἐν λόγω ὀργάνωση δημιουργή-

θηκε τό 1922 ἀπό τόν Γερμανό εὐαγγελικό πάστορα Friedrich Rittelmeyer (1872-1938), ὁ ὁποῖος ἐπηρεάστηκε στό ἔπακρον ἀπό τόν ἰδρυτή τῆς Ἀνθρωποσοφίας R. Steiner

1. Βλ. K. Algermissen, *Christengemeinschaft*, L.Th.K¹, 2 (1931), στ. 904. Ἐπισημαίνει μέ σαφήνεια ὁ R. Hauth ὅτι

: «Die Frage, ob es sich bei der „Christengemeinschaft“ um eine anthroposophische Sekte handelt, kann also nur mit einem klaren Ja beantwortet werden». R. Hauth, *Kleiner Sekten- Katechismus*, 2004, σ. 27.

Τό ζήτημα ἀφορᾷ τόσο τήν ἐκκλησιαστική, ὅσο καί τήν πολιτική ἡγεσία. Ἡ χώρα μας δέν θά βγεῖ ἀπό τήν ἀπομόνωση οὔτε μέ τίς τουριστικές καμπάνιες, οὔτε μέ διοργανώσεις ἀγῶνων καί συνεδρίων.

Τή δίψα ἢ τή μόδα τῆς ἀναζήτησης, τήν ἐκμεταλλεύονται πλήρως ὅλοι. Ἀπό σοβαρές ἐσωτερικές παραδόσεις μέ ὑπόβαθρο καί ζωντανούς δασκάλους, μέχρι ἀστεῖα ἢ καί ἐπικίνδυνα νοητικά κατασκευάσματα αὐτοφωτισμένων γκουρού. Ἀπό βιομηχανίες εἰδῶν νέας ἐποχῆς, μέχρι σχολές καί πανεπιστήμια μέ σχετικές ἔδρες.

Ἡ κατάρρευση τοῦ “ὑπαρκτοῦ κομμουνισμού” εἶναι ἐπίσης γεγονός. Ἐνα τεράστιο ἔθνος, μέ ἔντονα καταπιεσμένο τόσα χρόνια τό θρησκευτικό του συναίσθημα, εἶναι ἔτοιμο νά πάει σέ ἄλλο ἄκρο. Ποιός θά ἐπωφεληθεῖ;

Ἦδη ἡ εἰσβολή ἄρχισε, ὄχι μόνο ἀπό τά τζίν, τήν κόκα κόλα καί τά μάκ ντόνατς, ἀλλά κι ἀπό τά διάφορα ἐσωτερικά ρεύματα καί φιλοσοφίες.

Ἀπέναντι ὅμως στίς φοβερές αὐτές ἀπαιτήσεις, ἡ Ὁρθοδοξία - γιά νά λέμε τά πράγματα ὅπως εἶναι - εἶχε ἕνα σοβαρό μειονέκτημα. Δέν ὑπῆρχαν οἱ κατάλληλοι ἄνθρωποι πού νά συνδυάζουν τό ἐσωτερικό βίωμα μέ τήν εὐρεία θεωρητική κατάρτιση, ὄχι μόνο τήν ὀρθόδοξη, ἀλλά γενικότερη. Μόλις τώρα διαφαίνονται κάποια φωτεινά πνεύματα, ἱκανά νά σηκώσουν αὐτό τό βάρος.

Οἱ πατέρες τῆς ἐκκλησίας, τά ἔβγαλαν πέρα στό δύσκολο ἔργο τους, ἔχοντας μαζί τους τή θεία χάρη, ἀλλά καί μιά πλατειά γνώση, χωρίς μισαλλοδοξία, τῶν φιλοσοφιῶν καί θρησκευτῶν πού ἀντιμετώπισαν. Τέτοια πνεύματα χρειάζονται σήμερα. Ἀκόμη χρειάζεται γνώση καί ἐφαρμογή τῶν νόμων ἐπικοινωνίας, πού ἐφαρμόζουν πλέον καί οἱ διαφημιστικές ἐταιρεῖες».

Ἡ Ἐκκλησία λοιπόν ἴσως εἶναι σήμερα ἀναγκασμένη νά ἐπανεξετάσει τό ζήτημα τῶν προτεραιοτήτων της στό ποιμαντικό ἔργο.
(Τό τέλος στό ἐπόμενο).

καί υιοθέτησε τίς ἀνθρωποσοφικές του διδασκαλίες².

Ἡ σχέση τοῦ Fr. Rittelmeyer μέ τόν R. Steiner ἄρχισε ἀπό τό 1910 καί συστηματοποιήθηκε ἀργότερα. Ἡ προσπάθεια σύνδεσης Ἀνθρωποσοφίας καί Χριστιανισμοῦ ἔτσι ὅπως δομήθηκε στήν περίπτωση τῆς Κοινωνίας Χριστιανῶν (Christengemeinschaft) θεωρήθηκε ἀρχικά ὡς μιά μορφή ἀνανεωτικῆς θρησκευτικῆς κίνησης. Πρόκειται βεβαίως γιά ἰσχυρισμό πού δέν ἔχει καμία σχέση μέ τήν πραγματικότητα, ἀρκεῖ νά ὑπενθυμίσουμε μόνο, ὅτι αὐτή ἡ συγκρητιστική σύνθεση ἀνομοιογενῶν στοιχείων εἶχε ὀδηγήσει παλαιότερα τόν A. Mager νά χαρακτηρίσει τίς θρησκευτικές δοξασίες τῆς Ἀνθρωποσοφίας ὡς «τραγελαφικό συγκρητισμό»³.

Ἡ ἐν λόγῳ κίνηση ἔχει τή δική της Ὁμολογία πίστεως πού ἀποτελεῖται ἀπό 12 ἄρθρα, συντάκτης τῶν ὁποίων ὑπῆρξε ὁ R. Steiner⁴. Ἔχει, ἐπίσης, τή δική της ἱεραρχική «ἱερατική» δομή καί βαθμούς καί αὐτοπροσδιορίζεται ὡς λατρευτική κοινότητα καί ὄχι ἀπλῶς μιά ἀκόμη διαφορετική Ὁμολογία.

Στά πλαίσια αὐτά ἡ κίνηση ἔχει δική της «λειτουργία» καί ὀμιλεῖ γιά ἑπτά μυστήρια, ἀριθμός πού στήν περιπτώσή της σχετίζεται μέ κατάλοιπο ἢ ἐξωτερικό δάνειο ἀπό τόν Ρωμαιοκαθολικισμό, στόν ὁποῖο ἀνῆκε ἀρχικῶς ὁ R. Steiner. Ἡ Κοινωνία Χριστιανῶν (Christengemeinschaft) ὑποστηρίζει ὅτι μποροῦν μέλη ἄλλων Χριστιανικῶν Ὁμολογιῶν νά μετέχουν ἐλεύθερα στίς δικές της λατρευτικές ἐκδηλώσεις καί νά λαμβάνουν τά «μυστήριά της».

2.. Αναλυτικά ἡ σχέση τοῦ Fr. Rittelmeyer μέ τόν R. Steiner καταγράφεται στό ἔργο τοῦ Fr. Rittelmeyer, *Meine Lebensbegegnung mit Rudolf Steiner*, Stuttgart 1928.

3.. Βλ. A. Mager, *Anthroposophie*, L.Th.K¹, 1 (1930), στ. 482.

4.. Τό κείμενο βλ. K. Hutten, *Seher-Grübler-Enthusiasten*, 1966¹⁰, σσ. 399-400.

Τό κέντρο τῆς ὁργάνωσης, τά γραφεῖα τῆς ὄπως καί τό «ἱερατικό» τῆς σεμινάριο⁵, βρίσκονται στή Στουτγκάρδη τῆς Γερμανίας. Ἀπό τήν κίνηση ἐκδίδεται καί μηνιαῖο περιοδικό μέ τήν ἴδια ὀνομασία. Σήμερα ἡ κίνηση ἔχει ἐπεκταθεῖ, ἐκτός ἀπό τή Γερμανία, καί σέ ἄλλες εὐρωπαϊκές χῶρες.

Παρά τήν ἐπωνυμία της, «Κοινωνία Χριστιανῶν» (Christengemeinschaft), ἡ ἐν λόγῳ ὁργάνωση οὐδεμία σχέση ἔχει μέ τόν Χριστιανισμό, γί' αὐτό καί δέν ἀναγνωρίζεται ἀπό κανένα, οὔτε καί ἀπό αὐτές τίς προτεσταντικές Ὁμολογίες⁶.

Δέν εἶναι στοιχειωδῶς χριστιανική οὔτε ἡ περί τοῦ Χριστοῦ διδασκαλία της, ἀλλά οὔτε καί αὐτή ἡ θεώρηση τῶν μυστηρίων, ὅταν λ.χ. διδασκαλία τῆς περί βαπτίσματος συνδέεται μέ τήν ἰνδουϊστική ἀντίληψη γιά τό κάρμα καί τήν πλάνη τῆς μετενσαρκώσεως. Ἀντιθέτως, ὅπως ὑποστηρίζει καί ὁ ἴδιος ὁ χῶρος, ἡ κίνηση θεμελιώνεται πάνω στίς ἄκρως ἀντιχριστιανικές δοξασίες τῆς Ἀνθρωποσοφίας⁷.

5.. Τό σεμινάριο ἔχει τήν ὀνομασία «Freie Hochschule der Christengemeinschaft e.V.».

6.. Ἐπισημαίνει χαρακτηριστικά ὁ H. D. Reimer, «Doch steht die Christengemeinschaft nach wie vor außerhalb der Gemeinschaft der christlichen Kirchen» Βλ. H. D. Reimer, *Christengemeinschaft*, στό *Wörterbuch des Christentums*, σ. 204.

7.. Ὁμολογεῖται σαφῶς καί ἀπό ἐκπρόσωπο τῆς ἴδιας τῆς κίνησης ὅτι: «Die Christengemeinschaft findet das wissenschaftliche Fundament ihrer Theologie in der Anthroposophie», Βλ. L. Hill, *Die Christengemeinschaft. Eine Einführung*, 1982, σ. 36.

Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΩΣ... ΣΕΚΤΑ!

του κ. Κωνσταντίνου Γ. Παπαδημητρακόπουλου

(β' μέρος)

Άς δοῦμε τώρα, ἐν συντομία, τὰ χαρακτηριστικά τῆς σέκτας.

Ὡς γνωστόν οἱ σέκτες ἀποκαλοῦνται καί «θρησκείες τῆς νεότητας» ἢ «ἐξωτικές θρησκείες», γιατί ὡς ἐπὶ τό πλεῖστον στοχεύουν στόν ἀθῶο καί ἄδολο χαρακτήρα τῆς νεολαίας. Οἱ σέκτες δέν εἶναι οἱ ἀναγνωρισμένες θρησκείες, οὔτε οἱ γνωστές αἱρέσεις, πού προῆλθαν ἀπ' αὐτές, ἀλλά πρόκειται γιά ὀργανώσεις μέ θρησκευτικό μανδύα, οἱ ὁπαδοί τῶν ὁποίων ἔχουν στρατολογηθεῖ μέ παραπλανητικά ἢ καί παράνομα μέσα. Ὡς ἐκ τούτου ἐνέχουν μεγάλους κινδύνους γιά τούς ὁπαδούς τους (ψυχολογικούς, σωματικούς κ.λπ.).

Τὰ χαρακτηριστικά τῶν σεκτῶν, σύμφωνα μέ τήν Ε. Ε, καί τό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ἀπαριθμοῦνται σέ δέκα πέντε. Κάθε σέκτα χρησιμοποιεῖ ὅλα ἢ ἕνα μέρος ἀπ' αὐτά. Αὐτή ἡ σέκτα τῆς τεχνολογίας πού ἐξετάζουμε, ἐκτιμοῦμε πώς χρησιμοποιεῖ τὰ ἐξῆς ἑξί:

1. Απομάκρυνση τῶν νέων ἀπ' τό οἰκογενειακό τους περιβάλλον. Μάλιστα αὐτό εἶναι τό χαρακτηριστικό ὅλων τῶν σεκτῶν. Ἀλλά τό ἴδιο δέν κάνει καί ἡ τεχνολογία; Μόνο πού ἡ ἀπομάκρυνση, πού προκαλεῖ αὐτή δέν συμβαίνει νά εἶναι ἔξω ἀπ' τό σπίτι, ἀλλά κυρίως μέσα σ' αὐτό! Ἔτσι δημιουργεῖ τήν ψευδαίσθηση τῆς ἐπικοινωνίας μέ τήν οἰκογένεια, ὅταν αὐτή οὐσιαστικά δέν ὑπάρχει. Ὄποτε, βλέπουμε τούς νέους νά ἀποξενώνονται ἀπ' τήν οἰκογένειά τους καί νά ἀπομονώνονται στά δωμάτιά τους, ἀπορροφημένοι πλήρως στά διάφορα τεχνολογικά ἐπιτεύγματα (ὑπολογιστές, διαδίκτυο, βιντεοπαιχνίδια, τηλεόραση, κινητά κ.λπ.).

2. Ἐντεχνη καλλιέργεια ἀντιπάθειας τῶν νέων πρὸς τήν παράδοση καί τή θρησκεία. Τό ἴδιο ἀκριβῶς βλέπουμε καί στήν τεχνολογία. Ὁ κόσμος τῆς δέν ἔχει τίποτα ἀπ' αὐτά γιά νά θαυμάσουμε, καμία ἀναφορά στό Θεό, πόσο μάλλον στόν Τριαδικό Θεό, γι' αὐτό καί εὐκολά ἀναδεικνύεται ἡ ἴδια ἡ τεχνολογία ἀκόμη καί σέ θρησκεία!

3. Μετατροπή τῶν νέων σέ πειθήνια ὄργανα! Εἶναι καταφάνερο αὐτό καί στήν σέκτα τῆς τεχνολογίας. Πῶς; Ἀρκεῖ νά δεῖ κανεῖς τόν τρόπο, πού ἀγοράζουν οἱ νέοι τά προϊόντα τῆς. Μάλιστα οἱ ἀνθρωπολόγοι τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ British Columbia ἀναφέρουν πώς οἱ τεχνολογικοί κολοσσοί, ὅπως ἡ Apple, «σέ κάνουν νά νοιώθεις ὅτι ἀνήκεις σέ μία ομάδα ἀνθρώπων πού σκέφτεται ἐντελῶς διαφορετικά ἀπ' ὅλους τούς ἄλλους» καί πώς «δέν προσπαθοῦν ἀπλῶς νά πουλήσουν ἕνα προϊόν, ἀλλά νά δημιουργήσουν μία ἐμπειρία συνδεδεμένης ζωῆς, τήν αἴσθηση τοῦ ἀνήκειν σέ μία ομάδα ἰδιαίτερων»!

4. Ἐκθεση τῶν ὁπαδῶν σέ τεχνικές πόνο, ἀγρυπνίας καί σωματικῆς ταλαιπωρίας. Στό θέμα αὐτό παρατηροῦμε πώς οἱ ὁπαδοί τῆς τεχνολογίας χάνουν κυριολεκτικά τόν ὕπνο τους ποικιλοτρόπως! Τό παράδειγμα πού θά ἀναφέρουμε μπορεῖ νά φαίνεται ἀκραῖο, ὥστόσο εἶναι πολύ χαρακτηριστικό καί ἀποκαλυπτικό. Στήν Ταϊβάν ἕνας 18χρονος πέθανε μέσα σέ internet cafe, ἀφοῦ ἔπαιξε ἐπὶ 40 συνεχεῖς ὥρες τό βιντεοπαιχνίδι «Diablo 3», καί δέν σηκώθηκε οὔτε γιά φαγητό! Εἰκάζεται ὅτι ἡ πολύωρη καθιστική στάση τοῦ προκάλεσε καρδιαγγειακό πρόβλημα. Ἔχουν κατα-

γραφεῖ πλεῖστα παρόμοια περιστατικά. Ὅπως ἐνός 23χρονου πού πέθανε ἀπό ἀνακοπή, ὕστερα ἀπό 23 συνεχεῖς ὥρες μπροστά σ' ἓναν ὑπολογιστή!

5. Ἄγρια οἰκονομική ἀφαίμαξη τῶν ὀπαδῶν. Αὐτό κι ἂν συμβαίνει στή σέκτα τῆς τεχνολογίας! Οἱ ὀπαδοί της συνεχῶς ἀναβαθμίζουν τόν τεχνολογικό ἐξοπλισμό τους, παρακολουθοῦν ἀδιάκοπα τίς ἐξελίξεις καί ἀγοράζουν ὅ,τι νέο ἐμφανίζεται στήν ἀγορά, ἀνεξάρτητα ἂν τό ἔχουν ἀνάγκη ἢ ὄχι. Εἶναι δέ γνωστό ὅτι, ἐπειδή οἱ τεχνολογικές ἐξελίξεις εἶναι ραγδαῖες, δίνουν στά τεχνολογικά προϊόντα ὅλες τους τίς οἰκονομίες, ἀκόμη καί ἀπό τό ὑστέρημά τους.

6. Ἐφαρμογή ψυχο-τεχνικῶν ἄμεσης ἢ μακροπρόθεσμης ἐξάρτησης! Καί στό χαρακτηριστικό αὐτό τῶν σεκτῶν, δέν ὑστερεῖ ἡ σέκτα τῆς τεχνολογίας. Ἡ ἐξάρτηση εἶναι καταφάνερη καί πολυσυζητημένη. Στό διαδίκτυο, στούς ὑπολογιστές, στά κινητά, στά διάφορα τεχνολογικά προϊόντα κ.λπ. Ὡς καί πανεπιστημιακές κλινικές ὑπάρχουν πού ἀσχολοῦνται μέ τήν βοήθεια αὐτῶν τῶν ἐξαρτημένων!

Ἄλλ' ἄς δοῦμε καί μία ἄλλη πτυχή τῶν πραγμάτων. Οἱ ἀνθρωπολόγοι τοῦ Πανεπιστημίου British Columbia τονίζουν ὅτι γιά νά θεωρηθεῖ κάτι ὡς θρησκεία, θά πρέπει:

1. «νά ἔχει ἓναν χαρισματικό ἡγέτη πού ἀποτελεῖ ἀντικείμενο λατρείας ἀπό τούς ὀπαδούς,
2. μία διαδικασία πού ἀπαιτεῖ τήν ἀλλαγὴ τοῦ τρόπου σκέψης ἀπ' τούς ὀπαδούς,
3. οἰκονομική, σεξουαλική ἢ ὅποιαδήποτε ἄλλης μορφή ἐκμετάλλευση ἀπ' τούς ἡγέτες ἢ τό ἱερατεῖο»!

Τί ἀπ' ὅλα αὐτά δέν συμβαίνει ἐν προκειμένω;

Μήν ξεχνοῦμε ὅτι οἱ «πνευματικοί» ἡγέτες καί «διδάσκαλοι» τῶν σεκτῶν, ἐκμεταλλεύονται κάθε εὐκαιρία γιά ἀνεύρεση

ὀπαδῶν-πελατῶν, αὐξησης τῶν κερδῶν καί τῆς φήμης τους. Κι ὅλα αὐτά δέν μποροῦν νά γίνουν χωρὶς τόν ἔλεγχο τοῦ νοῦ καί τῆς θέλησης αὐτῶν τῶν ὀπαδῶν.

Τό ἴδιο παρατηρήθηκε καί μέ τόν Στίβ Τζόμπς τῆς Apple, γιά παράδειγμα. Ἐγράψε τό περιοδικό «The Economist»:

«Κανείς δέν μπόρεσε νά τόν ξεπεράσει στήν παρουσίαση τῶν προϊόντων. Οἱ τελετές αὐτές, στίς ὁποῖες ὁ Τζόμπς στεκόταν ὄρθιος στή σκηνή, μπροστά σέ σκοῦρο φόντο γιά νά ἐμφανίσει τό νέο προϊόν στό ἀνυπόμονο κοινό, ἀποδείκνυαν τό ταλέντο του ὡς σόουμαν...

Ὁ Τζόμπς ξεχώρισε μέ τρεῖς τρόπους. Ὡς καινοτόμος τῆς τεχνολογίας, ὡς ἐπιχειρηματίας καί ὡς κάποιος μέ τήν ἱκανότητα νά κάνει τό κοινό νά ἀγαπήσει ἀντικείμενα, πού μέχρι τότε θεωροῦνταν ἄψυχα καί ἀπρόσωπα...

Τό πιό ἐντυπωσιακό του γνώρισμα ἦταν ὁ φανατισμός πού πέτυχε νά ἐμφυσησει στούς πελάτες του. Πολλοὶ ἀγοραστὲς προϊόντων τῆς Apple νοιώθουν ὅτι ἀνήκουν σέ κοινότητα, μέ τόν Στίβ Τζόμπς στήν ἡγεσία της. Ὁ προσωπικός σύνδεσμος δέν ἦταν, στό μεταξύ, πλασματικός. Τά προϊόντα τῆς Apple ἦταν σχεδιασμένα σύμφωνα μέ τό γούστο τοῦ ἀφεντικοῦ καί ὑπάκουαν στίς παρανοϊκά ὑψηλές ἀπαιτήσεις του. Ἡ μεγάλη ἐπιτυχία του ἀφοροῦσε στήν ἱκανότητά του νά συνδυάζει τό συναίσθημα μέ τήν τεχνολογία».

Ἡ κατάσταση αὐτή θυμίζει, ἓνα ἄλλο χαρακτηριστικό πού διακρίνει τίς σέκτες, ὅπως εἶναι «ὁ βομβαρδισμός ἀγάπης». Γί αὐτό καί χρησιμοποιοῦν κατά κόρον τήν εὐγένεια, τούς καλοὺς τρόπους κ.λπ. προκειμένου νά ἐλκύσουν τούς ὀπαδούς καί νά τούς ἐντάξουν στή δική τους «οἰκογένεια». Ἐδῶ αὐτή ἡ «ἀγάπη» λέγεται «μαγεία τοῦ προϊόντος»!

Ὅπως πολὺ σωστά παρατηρήθηκε: «Ὁ Τζόμπς εἶχε τήν πρώτη καί τήν τελευταία λέξη ὅσον ἀφορᾷ τόν σχεδιασμό τῶν συ-

«ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΡΠΟΙ ΑΥΤΟΥ»

τῆς κ. Άννας Μπουρδάκου,
μέλους τοῦ Πν. Σ. τῆς Π.Ε.Γ.

Ἡ ἐταιρία «Σκοπιά», ὅπως εἶναι γνωστό, ἐκδίδει τό ἐτήσιο «Βιβλίο τοῦ ἔτους». Σ' αὐτό παρουσιάζει τίς δραστηριότητές της σέ ὅλο τόν κόσμο κατά τήν διάρκεια τοῦ περασμένου χρόνου. Ἐκεῖνο πού ἐνδιαφέρει κυρίως τόν ἐρευνητή τῆς ἱστορίας της ἀπό τήν ἴδρυσή της, ἀλλά καί πολλούς ἀναγνώστες, εἶναι οἱ διδασκαλίες της, πού συνεχῶς ἀλλάζουν.

Ἐνα εὐαίσθητο σημεῖο γιά τό ὅποιο δέν ὑπάρχουν διευκρινήσεις ἐκ μέρους τῆς ἐταιρίας «Σκοπιά» εἶναι οἱ ἀξομειώσεις τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ «ὑπολοίπου τῶν χρισμένων». Αὐτοί οἱ «χρισμένοι», ἀντί νά μειώνονται λόγω θανάτου καί μέ δεδομένο ὅτι ἡ «θύρα γιά τήν βασιλεία τῶν οὐρανῶν» ἐκλείσε τό 1935, ἀξάνονται. Ἡ αὐξηση

αὐτή σημειώνεται εἰδικά τελευταῖα, ἀφοῦ τό 2011 «τό ὑπόλοιπο» ἦταν 11.824 ἄτομα ἐνῶ τό 2012 ἦταν 12.604. Πέραν τοῦ ὅτι ἡ αὐξηση αὐτή εἶναι σημαντική σάν ἀριθμός, εἶναι καί ἀδιανόητη καθῶς ἡ αὐξηση καί κατά ἕνα μόνο ἄτομο, καταρρίπτει τήν ὅλη διδασκαλία τῆς ἐταιρίας.

Ἐρευνώντας τή «Σκοπιά» γιά τήν «ἀλήθεια» πού κηρύττει καί ἀνατρέχοντας στό «Βιβλίο τοῦ ἔτους», τοῦ 1983, στή σ. 81, διαβάζουμε ὅτι τό 1982 ὑπῆρχαν 9.529 «χρισμένοι». Ἀπό τόν ἀριθμό αὐτό προκύπτει ὅτι, ἀντί γιά μείωση, σέ μία **τριακονταετία** ὑπῆρξε αὐξηση 3.075 «χρισμένων».

Παρ' ὅλα αὐτά τά σοβαρά στοιχεῖα, τά ὅποια ἀφοροῦν τόν «ἀγωγό τοῦ Θεοῦ», οἱ «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» συνεχίζουν νά

σκευῶν καί τήν αἴσθηση πού δίνουν, πιστεύοντας ὅτι «ἡ τεχνολογία ἀπό μόνη της δέν ἀρκεῖ!». Ὡς καί ὁ Πρόεδρος τῶν Η.Π.Α. Μπαράκ Ὀμπάμα εἶπε γι' αὐτόν ὅτι «ἔφερε τήν ἐπανάσταση στήν πληροφορία, ὄχι μόνο μέ τό νά εἶναι προσβάσιμη, ἀλλά καί νά εἶναι διαισθητική».

Οἱ ἀνθρωπολόγοι τοῦ Πανεπιστημίου British Columbia ἀναφέρουν πολύ χαρακτηριστικά ὅτι: «ἡ Apple συγκεντρώνει πάνω της ἕνα πλήθος χαρακτηριστικῶν πού μποροῦν νά τήν ὀρίσουν ὡς θρησκεία! Ἀρκεῖ κανεῖς νά παρακολουθήσει τίς παρουσιάσεις τῶν νέων προϊόντων, πού μοιάζουν σάν συγκεντρώσεις μίας σέκτας πιστῶν, ἢ τό πῶς βλέπουν οἱ φίλοι τῆς Apple τά σύμβολά της, εἰδικά τό «δαγκωμένο μήλο»».

Συμπέρασμα:

Εἶπαν πῶς «ἡ μηχανή εἶναι ἄγγελος καί δαίμονας». Ὅσο ὑπερβολικό κι ἂν ἀκούγεται αὐτό, φαίνεται πῶς ἔτσι εἶναι! Γιατί εἶναι ἄγγελος ἀσφαλῶς, ὅταν μᾶς ὑπηρετεῖ, καί δαίμονας ὄχι μόνο ὅταν τήν ὑπηρετοῦμε, ἀλλά κι ὅταν καταντᾶμε νά τήν λατρεύουμε ποικιλοτρόπως, σάν εἰδωλο καί σάν ὑποκατάστατο τοῦ Θεοῦ! Ἐκεῖ πού μᾶς ὑπόσχεται τήν ἀπελευθέρωσή μας ἀπ' τίς ἀνάγκες, τελικά μᾶς σκλαβώνει ἀκόμη καί σ' αὐτή τή λατρεία τοῦ ἑαυτοῦ της! Κι ἐκεῖ πού μέ τή λατρεία τοῦ Θεοῦ δεχόμαστε τήν θεία χάρη, ἄραγε μέ τή δική της τή λατρεία τί γευόμαστε σ' ἀλήθεια; Μήπως τή σατανική ἀντί-χάρη; Τοῦλάχιστον ἄς τό σκεφτοῦμε...

έπαναλαμβάνουν τήν αγαπημένη τους ρήση: «ἀπό τούς καρπούς γνωρίζουμε τό δένδρο».

Ἄς ἀσχοληθοῦμε λοιπόν μέ τό «δένδρο», ἀρχίζοντας ἀπ' τίς ρίζες του, τόν Κάρολο Τ. Ρώσσελ:

1983 «Βιβλίον του έτους», σ. 35: «Επειδή το μυαλό του βασανιζόταν ἀπό τα δογματικά ζητήματα, εξέτασε τα διάφορα πιστεύω του Χριστιανικού κόσμου, μελέτησε τις κύριες Ανατολικές θρησκείες και δοκίμασε σοβαρή απογοήτευση. Πού μπορούσε να βρει την αλήθεια; Όταν ο Ρώσσελ ήταν δεκαεπτά χρονών έκανε και τους εξής συλλογισμούς: Δεν ωφελεί να προσπαθώ να βρω κάτι λογικό για το μέλλον σε κανένα ἀπό τα δόγματα, ή ακόμη ἀπό τη Βίβλο γι' αυτό θα ξεχάσω την όλη υπόθεση και θα δώσω όλη μου την προσοχή στην δουλειά. Εάν αποκτήσω αρκετά χρήματα, μπορώ να τα χρησιμοποιήσω για να βοηθήσω την ανθρωπότητα που υποφέρει, ακόμη και αν δεν μπορώ να τους βοηθήσω πνευματικά».

Σελ. 36: «Σε ηλικία εικοσιπέντε χρονών, το 1837, ο Ρώσσελ άρχισε να πουλάει τις μετοχές των επιχειρήσεών του και μπήκε στο ολοχρόνιο έργο κηρύγματος».

Σελ. 37: «Οι καιροί των Εθνών θα τελειώνουν το 1914 μ.Χ.».

Σελ. 38: «Γράφει ο Ρώσσελ. Κατάλαβα ότι ήταν θέλημα του Κυρίου να εκδώσω ένα περιοδικό με το οποίο θα υψωνόταν το σύμβολο του Σταυρού, θα υπερασπιζόταν την διδασκαλία του αντιλύτρου και θα διακηρύττονταν τα χαρούμενα Νέα. Έτσι τον **Ιούλιο του 1879** έκανε την εμφάνισή του το πρώτο τεύχος του περιοδικού “Η Σκοπιά της Σιών και Κήρυξ της παρουσίας του Χριστού”».

Σελ. 40: «Το 1884 καταχωρήθηκε η εταιρία του Ρώσσελ σαν «Βιβλική και Φυλλαδική Εταιρία Σκοπιά της Πενσυλβανίας».

Σελ. 55: «Το 1909 ιδρύθηκε η Βιβλική και Φυλλαδική Εταιρία Σκοπιά της Ν. Υόρκης. Αυτό και άλλα σωματεία σε διάφορες χώ-

ρες, που συνεργάζονταν το ένα με το άλλο και με το Κυβερνόν σώμα των “Μαρτύρων του Ιεχωβά”».

Οί κακοδοξίες του Κ. Ρώσσελ είναι πολλές. Ο ίδιος είχε σαν κύριο σκοπό τή συγκέντρωση χρήματος. Έτσι, αρχή τής γνώσεώς μας, οί δηλητηριώδεις ρίζες του «δένδρου» ἀπό τίς όποιες αυτό αναπτύσσεται.

Έπηρεασμένος ἀπό τίς έσχατολογικές κινήσεις, πού επικρατούσαν στην έποχή του στις Η.Π.Α., άρχισε να προφητεύει για τά έσχατα. Στίς «**Γραφικές Μελέτες**», τό έξάτομο έργο του, **τόμος Γ', σ. 348**, διακηρύττει: «... ή ανάσταση τών 144.000 έγινε τό 1878 μ.Χ.».

Γιά τόν Αρμαγεδδώνα, «**Γραφικά Μελέται**», **τόμος Δ', σ. 16**, αναφέρονται τά έξής: «... Καταστροφή τών πονηρών συστημάτων και ό καιρός τής θλίψεως τής μεγάλης θά καταλήξει στον Αρμαγεδδώνα. Ο Ισραήλ θά αποκατασταθεί και θά αναστηθούν ό Αβραάμ, ό Ισαάκ και ό Ιακώβ. Θά ιδρυθεί ή παγκόσμια Έβραϊκή κυριαρχία...».

«**Γραφικά Μελέται**», **τόμος Β', σ. 112:** «...μέ τας ισχυράς γραφικάς μελέτας τό τέλος τών Βασιλειών του κόσμου, και ή πλήρης έγκατάστασις τής Βασιλείας θά πραγματοποιηθεί τό έτος 1914» και πολλά άλλα.

«**Βιβλίον του έτους**», **1983, σ. 66:** «Στις αρχές της δεκαετίας του 1890 ορισμένα έξέχοντα άτομα στην οργάνωση ασυνείδητα προσπάθησαν να πάρουν τον έλεγχο της Εταιρίας Σκοπιά. Οι συνωμότες σχεδίαζαν να ανατινάξουν αληθινές “βόμβες” με σκοπό να σταματήσουν τη δημοτικότητα του Ρώσσελ και να επιφέρουν το τέλος του, σαν προέδρου της Εταιρίας... η συνωμοσία ξέσπασε το 1894... κυρίως τα παράπονα και οι ψεύτικες κατηγορίες συγκεντρώθηκαν γύρω από τον Κ. Ρώσσελ...».

Αυτό όμως δεν ήταν τό τέλος τών δοκιμασιών του Κ. Ρώσσελ.

Σελ. 68: «... η αυξανόμενη δυσαρέσκεια οδήγησε την κ. Ρώσσελ να διακόψει τη σχέ-

ση με την Σκοπιά και με τον σύζυγό της Κ. Ρώσσελ. Το 1897 χάρισε... για περίπου επτά χρόνια ζούσαν χωριστά... και τον Ιούνιο του 1903 η κ. Ρώσσελ υπέβαλλε αγωγή διαζυγίου.

Σελ. 70: «Οι εχθροί του Κ. Ρώσσελ έφθασαν να κάνουν αισχρές κατηγορίες εναντίον του, ότι ήταν ανήθικος. Αυτές οι... ψευτιές... συγκεντρώθηκαν γύρω από μια ιστορία της «μέδουσας»... ότι ο Ρώσσελ είχε πει... Είμαι σαν τη μέδουσα. Πλέω εδώ και εκεί. Αγγίζω τη μία και την άλλη και αν ανταποκρίνεται την παίρνω και εάν όχι, πλέω σε άλλες».

Σελ. 71, 72: «Εχθροί του Ρώσσελ χρησιμοποίησαν και άλλα όπλα... τον κατηγορήσαν ότι πούλησε μεγάλη ποσότητα σιταριού με το όνομα «θαυματουργό σιτάρι», δύο δολάρια το κιλό... και έβγαλε τεράστιο προσωπικό κέρδος. Ποια είναι τα γεγονότα; Το 1904 ο κ. Στόνερ πρόσεξε ένα **ασυνήθιστο φυτό**¹ να μεγαλώνει στον κήπο του στο Φίνκαστλ, στη Βιρτζίνια... σπάνιου είδους. Το φυτό είχε 142 μίσχους και ο καθ' ένας είχε ένα στάχυ, από ωριμασμένο σιτάρι... και άλλοι πήραν μεγάλες σοδειές. Ο Ρώσσελ ενδιαφερόταν για τις Βιβλικές προφητείες, ότι «η ερημιά θέλει αγαλλιασθή και ανθίσει ως ρόδον και η γη θέλει δίδει το προϊόν αυτής (Ησ. ΛΕ' 1 και Ιεζ. ΛΔ' 27)... Ο Σαμουέλ Φλέμινγκ παρουσίασε στην Σκοπιά περίπου τριάντα μπούσελς (1 μπούσελ = 36 λίτρα) προτείνοντας να το πουλήσουν δύο δολάρια το κιλό... Η εταιρία πήρε το σιτάρι το διέθεσε και εισέπραξε 1.800 δολάρια περίπου... Ο Ρώσσελ δεν πήρε ούτε ένα δολάριο από αυτά τα χρήματα... δόθηκαν για το Χριστιανικό ιεραποστολικό έργο. Επειδή ο Κ. Ρώσσελ δίδασκε την αλήθεια από τον λόγο του Θεού, μισηθήκε και κακολογήθηκε από τον **θρησκευτικό κλήρο**».

Όλες τις κατηγορίες εναντίον του Κ. Ρώσσελ και των πράξεών του, τό βιβλίο τις αποδίδει στον «θρησκευτικό κλήρο». Όμως

τό ίδιο τό βιβλίο παρουσίασε τούς κατηγορούς του Ρώσσελ ως συνεργάτες του χαρακτηρίζοντάς τους μάλιστα συνωμότες οι όποιοι έπεδίωκαν τή νομή τής έξουσίας. Στή συνέχεια κατηγορείται από τήν ίδια τήν σύζυγό του. Παρ' όλα τά παραπάνω βλέπουμε ότι τό δηλητηριώδες «δένδρο» άνθισε.

Σελ. 83: «Μετά τον θάνατο του Καρόλου Τ. Ρώσσελ το 1916, εκλέχθηκε πρόεδρος της εταιρίας ο Ιωσήφ Ρόδερφορντ στις 6-1-17».

Σελ. 91, 92: «Δεν ήταν όμως όλοι εντυχημένοι μέσα στην οργάνωση από την εκλογή του Ιωσήφ Φ. Ρόδερφορντ. Από το 1917 πολλά φιλόδοξα άτομα επεδίωξαν να κερδίσουν το διοικητικό έλεγχο. Έπαψαν να συνεργάζονται πρόθυμα και έτσι άρχισε μία περίοδος **“πύρινης δοκιμασίας”**. Ο Ιεχωβά και ο “άγγελος της διαθήκης” του, ο Ιησούς Χριστός, ήρθαν να επιθεωρήσουν τον πνευματικό ναό, το 1918 μ.Χ. ... ξεκίνησε μία περίοδος **καθαρισμού και εξαγνισμού**. Κάτι άλλο ακόμη. Εμφανίστηκαν άνθρωποι, που εκδήλωναν τα χαρακτηριστικά του «πονηρού δούλου» και **συμβολικά** άρχισαν να δέρνουν τους συνδούλους τους. Η ταυτότητα του “πιστού και φρόνιμου δούλου” ήταν θέμα μεγάλου ενδιαφέροντος... Έτσι κατανοήθηκε, ότι ο “δούλος” που χρησιμοποιούσε ο Θεός για να δίνει πνευματική τροφή ήταν μία τάξη. Με το πέρασμα του χρόνου όμως, η ιδέα που υιοθετήθηκε από πολλούς ήταν ότι ο ίδιος ο Κ. Τ. Ρώσσελ ήταν ο “πιστός και φρόνιμος δούλος”. Αυτό οδήγησε μερικούς στην παγίδα να **λατρεύουν ένα πλάσμα**. Αυτό έγινε αιτία για ένα μεγάλο κοσκίνισμα σ' εκείνους που διάλεξαν να μείνουν στα **συγγράμματα** του Κ. Ρώσσελ. Το 1927 ξεκαθαρίστηκε η εσφαλμένη αντίληψη για τον Κ. Ρώσσελ, ότι αυτός ήταν ο “πιστός και φρόνιμος δούλος”.

Λίγο μετά την ανάληψη της προεδρίας από τον Ιωσήφ Ρόδερφορντ, αναπτύχθηκε μια αληθινή συνωμοσία. Φυτεύτηκε ο σπόρος του στασιασμού».

1. Οί ύπογραμμίσεις, δικές μας.

Όπως διαβάζουμε από τό «**Βιβλίον του έτους**» του 1983, εκείνο πού χαρακτηρίζει καί τήν περίοδο τής προεδρίας του Κ. Ρώσσελ, αλλά καί του Ι. Ρόδερφορντ ήταν οί συνωμοσίες, όπου ή μία διαδέχεται τήν άλλη, όσο ώραιοποιημένα καί εάν παρουσιάζονται τά διάφορα γεγονότα στό έσωτερικό τής εταιρίας, όπως οί «πράξεις» του Κ. Ρώσσελ. Τά γραφόμενα φωτογραφίζουν τό σκηνικό, πού επικρατούσε στήν εταιρία. Ο Κάρολος Ρώσσελ καθαιρείται από τούς ίδιους τούς άξιοματούχους, οί όποιοι στήν διάρκεια τής προεδρίας του κι άργότερα τόν έξυμνούσαν. Ο Ίωσήφ Ρόδερφορντ γράφει στό βιβλίό του «**Η κιθάρα του Θεού**», σ. 270-272, τό 1927: «Άνευ άμφιβολίας ό ποιμήν Ρώσσελ έξεπλήρωσε τό άξίωμα διά τό όποιον ό Κύριος προνόησε καί περί του όποιου έλάλησε καί ήτο συνεπής, ό πιστός καί φρόνιμος εκείνος δούλος, ό μεταδίδων εις τήν οικογένεια τής πίστεως τήν έγκαιρον αυτής τροφήν». Ύμνος για τόν Κ. Ρώσσελ καί τά συγγράμματά του.

Στό διάστημα τής προεδρίας του καί λίγα χρόνια άργότερα κατείχε ό ίδιος τή θέση του «πιστού καί φρόνιμου δούλου». Όμως, αυτή τή θέση στά έσωτερικά τής εταιρίας, τή διαχείριση τών οικονομικών καθώς καί τή δυνατότητα τής έξουσίας επί άνθρωπίνων ύπάρξεων, τήν έποφθαλιούσαν άρκετοί κατά διαστήματα.

«**Βιβλίον του έτους**», 1983, σ. 95: «Περίπου στα μέσα του 1917 ήταν καιρός να τεθεί σε κυκλοφορία το νέο βιβλίό το «Τετελεσμένο Μυστήριο» (σαν έβδομος τόμος των «Γραφικών Μελετών», επειδή περιείχε σε μεγάλο μέρος, σκέψεις και σχόλια του Ρώσσελ) ονομάστηκε το μεταθανάτιον έργο του πάστορος Ρώσσελ...

Στις 17 Ιουλίου... ο αδελφός Ρόδερφορντ μας έδωσε μία στοίβα βιβλία με εντολή να βάλουμε από ένα στο κάθε σερβίτσιο... Προτού φθάσει η οικογένεια για το μεσημεριανό φαγητό..., συνεχίζει ο αδελφός Μπάουιν,

κάναμε προσευχή. Έπειτα εκδηλώθηκε η ταραχή... Επικεφαλής αυτής της εκδήλωσης ήταν ο Π. Σ. Λ. Τζόνσον... κατά του αδελφού Ρόδερφορντ. Εκτοξεύοντας αισχρές κατηγορίες δυνατά, περπατούσαν πάνω κάτω, σταματούσαν μόνο στο τραπέζι του Ρόδερφορντ για να απειλήσουν κουνώντας τις γροθιές τους και για να τον κατηγορήσουν περισσότερο... Όλο αυτό κράτησε περίπου πέντε ώρες.

Έπειτα όλοι σηκώθηκαν ενώ πάνω στο τραπέζι είχε μείνει απείραχτο το φαγητό».

Αυτά λοιπόν συνέβησαν στό Μπέθελ, δηλαδή στόν «οίκο του Θεού», από τούς «άγιους», «αδελφούς του Ίησου Χριστού», από αυτούς οί όποιοι διανέμουν τήν «πνευματική τροφή» στόν οίκο τής πίστεως. Άρα, ή προέλευση αυτής τής «πνευματικής τροφής» καθώς καί ό τροφοδότης συμφωνούν άπόλυτα μέ τή θέση: «άπό τούς καρπούς γνωρίζουμε τό δένδρο».

«**Βιβλίον του έτους**», 1983, σ. 95, 96: «Αυτό το επεισόδιο αποκάλυψε ότι μερικά μέλη της “οικογένειας” Μπέθελ, συμπαθούσαν τους εναντιωμένους. Αν συνεχιζόταν αυτή η εναντίωση τελικά θα διαλυόταν ολόκληρη η λειτουργία του Μπέθελ. Έτσι ο Ι. Ρόδερφορντ ενήργησε για να διορθώσει την κατάσταση. Αν και γνώριζε καλά την νομική διάρθρωση της Εταιρίας συμβουλευτήκε ένα διακεκριμένο νομικό σύμβουλο στη Φιλαδέλφεια της Πενσυλβανίας, σχετικά με την αρμοδιότητα του συμβουλίου των διευθυντών της Εταιρίας. Η γραπτή συμβουλή που πήρε αποκάλυψε ότι οι τέσσερις διαφωνούντες δεν ήταν νόμιμα μέλη του συμβουλίου. Γιατί όχι; Ο Κ. Ρώσσελ είχε διορίσει αυτούς τους άνδρες σαν διευθυντές, αλλά το καταστατικό της Εταιρίας απαιτούσε οι διευθυντές να εκλέγονται με ψηφοφορία από τους μετόχους. Έτσι μόνο τα μέλη που είχαν εκλεγεί στην ετήσια συνεδρίαση στο Πίτσμπουργκ ήταν νόμιμα διορισμένα μέλη του συμβουλίου... Δίκαια ο Ρόδερφορντ

τους έδωξε και διόρισε τέσσερα νέα μέλη του συμβουλίου...».

Ανενόχλητος πλέον ό Ρόδερφορντ άρχισε τό έκδοτικό του έργο άπορρίπτοντας σιγά, σιγά καί μεθοδικά τίς δοξασιές του Ρώσσελ.

«**Βιβλίον του έτους**», 1983, σ. 137: «εκδίδει το βιβλίό του «Εκατομμύρια ήδη ζώντων ουδέποτε θέλουσι αποθάνει». Η εκστρατεία γι' αυτό το βιβλίό δόθηκε με αγγελίες σε εφημερίδες και φέϊγ-βολάν. Αυτό το βιβλίό χρησιμοποιήθηκε για να τραβήξει την προσοχή του κοινού.

Σελ. 156: «... οι σπουδαστές της Γραφής με την σειρά τους, είδαν ότι έπρεπε να **προσαρμόσουν τις σκέψεις τους** σε κάποιο βαθμό. Αλλά ήταν ευγνώμονες για την **καθοδηγία του Θεού** και πρόθυμοι να είναι **“διδασκτοί του Ιεχωβά”**. Για παράδειγμα ο λαός του Θεού έπρεπε να **προσαρμόσει τις σκέψεις του** στο 1925 μ.Χ. Με την χρονολογία αυτή είχαν συνδεθεί προσδοκίες αποκαταστάσεως και ευλογιών γιατί **νόμιζαν** ότι αυτό το έτος θα σημείωνε το τέλος... Νομίζαμε ότι τότε το υπόλοιπο των χρισμένων ακολούθων του Χριστού θα πήγαινε στον ουρανό για να είναι μέρος της Βασιλείας και ότι οι αρχαίοι πιστοί άνδρες, όπως ο Αβραάμ, ο Δαβίδ και άλλοι θα ανασταίνονταν, σαν άρχοντες για να αναλάβουν την κυβέρνηση της γης, σαν μέρος της βασιλείας του Θεού. Το έτος **1925** ήρθε και πέρασε. Οι χρισμένοι ακόλουθοι του Ιησού ήταν ακόμη στη γη σαν τάξη. Οι αρχαίοι πιστοί άνδρες όπως ο Αβραάμ, ο Δαβίδ και άλλοι **δεν είχαν αναστηθεί** για να γίνουν άρχοντες στη γη... Το 1925 ήταν ένας **θλιβερός χρόνος** για πολλούς. Μερικοί από αυτούς σκανδαλίστηκαν, **οι ελπίδες τους διαλύθηκαν**».

Σελ. 157: «τις πρώτες μέρες οι αφιερωμένοι Χριστιανοί γιόρταζαν τα γενέθλια και την υποτιθέμενη μέρα της γεννήσεως του Χριστού. Αυτό το έκαναν επί πολλά χρόνια... Το καιρό του πάστορος Ρώσσελ

γιόρταζαν τα Χριστούγεννα... και έδινε στα μέλη της οικογένειας Μπέθελ χρυσά νομίσματα των πέντε ή δέκα δολαρίων... Με ένα Χριστουγεννιάτικο δένδρο στη μέση της τραπεζαρίας του Μπέθελ... και αντί το καλημέρα σας έλεγε, “Καλά Χριστούγεννα”. Το 1928 στις 12 Δεκεμβρίου δημοσιεύθηκε στον “Χρυσόν Αιώνα” τεύχος 241... την ειδωλολατρική προέλευση των Χριστουγέννων. Έτσι δεν ξαναγιόρτασαν τα Χριστούγεννα... Πόσο πρόθυμα απέρριψαν αυτές τις θρησκευτικές γιορτές... οι **νέες αλήθειες** μας κάνουν πάντοτε ευτυχισμένους».

Σελ. 158: «Μία άλλη αλλαγή αφορούσε το **σύμβολο του σταυρού και του στέμματος**... στο εξώφυλλο της Σκοπιάς... από το 1891 και σαν καρφίτσα... Ο αδελφός Ρόδερφορντ αυτό το θεωρούσε Βαβυλωνιακό και έπρεπε να σταματήσει... Το 1928 στη συνέλευση του Νητηρόϊτ του Μίτσιγκαν δείχτηκε ότι τα εμβλήματα του σταυρού και του στέμματος ήταν όχι μόνο άχρηστα, αλλά και απαράδεκτα. Έτσι πετάξαμε αυτά τα κοσμήματα... Το 1931 της 15^{ης} Οκτωβρίου η Σκοπιά δεν έφερε πια τα σύμβολα του σταυρού και του στέμματος στο εξώφυλλό της».

«Στις 31 Ιανουαρίου 1936 ο αδελφός Ρόδερφορντ παρουσίασε... το νέο του βιβλίό “Πλούτη”. Με **αποδείξεις από την Γραφή** ότι ο Ιησούς σταυρώθηκε όχι σε ξύλινο σταυρό όπως τον παρουσιάζουν διάφορες εικόνες που κατασκευάζουν άνθρωποι αλλά ο Ιησούς σταυρώθηκε με το να καρφώσουν το σώμα του σ' ένα πάσσαλο».

Η «άποκαθήλωση» Ρώσσελ καί τών διδασκαλιών του από τόν Ί. Ρόδερφορντ συνεχίζεται. Οί αλλαγές είναι σαρωτικές. Έκτός από τούς διάφορους μνηστήρες τούς όποιους μέ νομικίστικα μέσα κατόρθωσε νά άπομακρύνει ό Ρόδερφορντ, βασιικός σκοπός τής «κάθαρσης» είναι καί ή αύξηση καί διαχείριση τών άστρονομικών έσόδων τής εταιρίας. Έτσι ό Ρόδερφορντ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΧΟΛΙΑ

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΟΔΟΥ ΩΣ: «ΙΕΡΕΩΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΥ»

Η «Πανελλήνια Ένωση Γονέων για την Προστασία του Έλληνορθόδοξου Πολιτισμού της Οικογενείας και του Άτόμου» με βαθειά συγκίνηση και μεγάλη ικανοποίηση δέχθηκε την ιστορική απόφαση του Δήμου Αγίας Παρασκευής Αττικής να αφιερώσει μιά οδό στην περιοχή του Κοντόπευκου στον μακαριστό ιδρυτή της Ένώσεώς μας Πρωτοπρεσβύτερο π. Αντώνιο Αλεβιζόπουλο.

Θεωρούμε ότι με την απόφαση αυτή αποτίεται ή πρέπουσα και δίκαιη τιμή

Σημείωση της Σύνταξης

Τήν εϋθύνη για τίς έκφραζόμενες απόψεις στίς δημοσιευόμενες ἐπιστολές ή σέ σχόλια, φέρουν αποκλειστικά οί ἐπιστολογράφοι και οί σχολιαστές κι ὄχι ή Συντακτική Ἐπιτροπή.

στον τιμώμενο και αναγνωρίζεται ἔμπρακτα «τό ἔργο, ή ἀρετή, ή ξεχωριστή προσωπικότητα, ή εϋρύτατη παιδεία και τό ἦθος τοῦ Ἱερέως», ὁ ὁποῖος ἐτίμησε ἐπί σειρά ἐτῶν τόν Δῆμο τῆς διαμονῆς του και ἀφιέρωσε τήν ζωή του για τήν δόξα τοῦ Ὄνόματος τοῦ Χριστοῦ, ἀγωνιζόμενος για νά στηρίξει τούς ἀδελφούς του στήν Ὀρθόδοξη Πίστη.

Γι' αὐτό ή Ἐνωσή μας εϋχαριστεῖ θερμότατα τόν Ἐντιμότατο Δήμαρχο κ. Βασίλη Ζορμπᾶ και τά Μέλη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, τήν Ἐπιτροπή Ποιότητας Ζωῆς τοῦ Δήμου Αγίας Παρασκευής και ἰδιαίτερος τόν Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιμανδριτή π. Χρυσόστομο Παπαθανασίου, για τήν ἀξιέπαινη και ιστορική αὐτή ἀπόφαση.

Στή συνέχεια, παραθέτουμε ὀλόκληρο τό κείμενο τήν Ἀποφάσεως:¹

1. Δήμος Αγίας Παρασκευής - Γραφείο Τύπου, 14/03/2013 <http://www.agiaparaskevi.gr/tabid/269/itemid/1739/amid/590/.aspx>

ἀρχίζει ἀκάθεκτος πλέον τίς ἐκδοτικές του δραστηριότητες, ἀναιρώντας ἀκόμη και δικές του διδασκαλίες, ἀπαιτώντας ὁμως τήν ἀπόλυτη ὑποταγή στίς δοξασίες του.

Ὡς παράδειγμα τῆς ἀστάθειας πού ἐπικρατεῖ στήν ἐταιρία, ἀπό τῆς ιδρύσεώς της ἕως σήμερα, ἀναφέρουμε ἕνα ἀπόσπασμα ἀπό τό βιβλίο τοῦ Ρόδερχορντ, «**Ἡ Κιθάρα τοῦ Θεοῦ**», τό 1921, σ. 158. Γράφει σχετικά μέ τόν σταυρό τοῦ Ἰησοῦ: «*Ἡ ἀπολυτρωτική τιμή ἐπρομηθεύθη ἐπί τοῦ σταυροῦ. Ὁ σταυρός τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι ὁ μέγας ἄξων τῆς θείας τῶν πραγμάτων διατάξεως ἀπό*

τοῦ ὁποῖου ἀκτινοβολοῦσι οί ἐλπίδες τῶν ἀνθρώπων».

Στήν «**Σκοπιά**» ὁμως τοῦ 1968, σ. 439 **διαβάζουμε**: «*Οἱ ἀληθινοί Χριστιανοί οὐδέποτε ἐσεβάστηκαν τόν σταυρό ή τόν ἐθεώρησαν ὡς σύμβολο τῆς ἀληθινῆς Χριστιανοσύνης*».

Ἀπ' ὅλα τά παραπάνω δίδεται ἀπάντηση στό μῦθο τῶν «μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά», ὅτι «ἀπό τούς καρπούς γνωρίζεται τό δένδρο». Βεβαιωθήκαμε και για τίς ρίζες και για τό δένδρο και για τούς δηλητηριώδεις καρπούς, πού παράγει και διαθέτει ὡς πνευματική τροφή στούς ὀπαδούς.

Μέ πρωτοβουλία τοῦ Δημάρχου Αγίας Παρασκευῆς κ. Βασίλη Ζορμπᾶ καί σέ συνέχεια πρότασης τοῦ Πανοσιολογιότατου Αρχιμανδρίτη π. Χρυσόστομου Παπαθανασίου, ἡ Ἐπιτροπή Ποιότητας Ζωῆς τοῦ Δήμου Αγίας Παρασκευῆς, κατά τή συνεδρίασή της τήν Τετάρτη 13/3/2013, ἐνέκρινε τήν ὀνομασία ὁδοῦ τῆς περιοχῆς Κοντοπεύκου ὡς: «Ἱερέως Αντωνίου Αλεβιζοπούλου».

Πρόκειται γιά δημοτική ὁδό, ἡ ὁποία βρίσκεται ἐντός τοῦ Ο.Τ. 146 καί μεταξύ τῶν ὁδῶν Κύπρου καί Υακίνθου στήν περιοχή Κοντόπευκο καί ἡ ὁποία σύμφωνα μέ τά στοιχεία τῆς Τεχνικῆς Υπηρεσίας τοῦ Δήμου δέν εἶχε μέχρι σήμερα ἐπίσημη ὀνομασία.

Σημεῖο ἀναφορᾶς τῆς παραπάνω ἀπόφασης, ἀπετέλεσε ἡ ἐπιθυμία καί ἠθική ὑποχρέωση τῆς Δημοτικῆς Αρχῆς νά τιμηθεῖ τό ἔργο, ἡ ἀρετή, ἡ ξεχωριστή προσωπικότητα, ἡ εὐρύτατη παιδεία καί τό ἦθος τοῦ Ἱερέως, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε ἐπί σειρά ἐτῶν ἐκλεκτός δημότης τοῦ Δήμου Αγίας Παρασκευῆς, ἀλλά καί ἡ βούληση νά ἰκανοποιηθεῖ σχετικό αἴτημα πολλῶν συμπολιτῶν μας.

Οἱ ἀνεκτίμητες παράμετροι τοῦ βίου καί τῆς προσωπικότητας τοῦ Ἱερέως παρατίθενται στό βιογραφικό του σημείωμα πού ἀκολουθεῖ:

«Γεννήθηκε τόν Ὀκτώβριο τοῦ 1931 στά Δουβρέϊκα - Καζάρμα Μεσσηνίας. Ὑπῆρξε ὁ ἐνδέκατος καί τελευταῖος γιός πολύτεκνης οἰκογένειας, μεταξύ ἐννέα γιῶν καί δύο θυγατέρων.

Ἐλαβε τήν στοιχειώδη ἐκπαίδευση στήν Καζάρμα καί τή Γυμνασιακή στήν Καλαμάτα. Απεφοίτησε ἀπό τή Θεολογική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν τό 1957 καί ἀπέκτησε διδακτορικό δίπλωμα στή Φιλοσοφική στήν πόλη Mainz τῆς Γερμανίας. Ὑπηρετήσε ὡς βοηθός στό Πανεπιστήμιο τοῦ Μύνστερ. Ἀσχολήθηκε ἐκτενῶς μέ τά ποιμαντικά θέματα τῶν ἐλλήνων μεταναστῶν στή Γερμανία καί ἐνῶ προδιαγραφόταν λαμπρή σταδιοδρομία ὡς Καθηγητής στή Γερμανία

ἀποφάσισε νά χαριτώσει τήν κλήση ἀπό τόν Θεό καί νά χειροτονηθεῖ.

Νυμφεύθηκε τήν Ἀντωνία, κόρη τοῦ Πάστορα Λέντς, ἡ ὁποία ἔγινε Ὁρθόδοξη καί μέ τήν ὁποία ἀπέκτησε τρεῖς γιούς.

Χειροτονήθηκε διάκονος καί πρεσβύτερος ἀπό τόν Αρχιεπίσκοπο Θυατείρων καί Μ. Βρετανίας Ἀθναγόρα, τό ἔτος 1962, στήν Στουτγάρδη καί ὑπηρετήσε ὡς ἐφημέριος στό Ἀννόβερο καί Κολωνία. Στή κάτω Σαξονία ὀργάνωσε ἕνα εὐρύτατο ποιμαντικό ἔργο, ὅπου ἀξιοποίησε στό καλύτερο δυνατό βαθμό τό ἐλληνορθόδοξο λαϊκό στοιχεῖο καί ἐξέδωσε τό περιοδικό Γέφυρα, ἐνῶ ὀργάνωνε συνέδρια καί συνάξεις ὅπου μεταξύ τῶν ἄλλων ἐπεδίωκε νά ἀμβλύνει καί τά ἔντονα πολιτικά πάθη καί τίς διαμάχες μεταξύ τῶν ἐλλήνων μεταναστῶν.

Ἐπέστρεψε στήν Ελλάδα τό 1968 ὅπου ἀπέκτησε τό διδακτορικό δίπλωμα στή Θεολογική στό Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν καί διορίστηκε ἐφημέριος στόν Ι. Ν. Αγίας Τριάδος Ἀμπελοκήπων καί στή συνέχεια στόν Ι. Ν. Αγίας Παρασκευῆς Ἀττικῆς, ὅπου ὑπηρετήσε ὡς τήν κοίμησή του.

Συγχρόνως διορίστηκε Γραμματεὺς τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποδήμων Ἑλληνισμοῦ καί τό 1980 Γραμματεὺς τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπί τῶν αἱρέσεων.

Διοργάνωσε τούς ἐξῆς τομεῖς δραστηριότητος: «Φροντιστήριο Στελεχῶν Ἐκκλησιαστικῆς Προνοίας» 1968, «Σχολή Ἐθελοντῶν Διακονίας» 1971, «Φροντιστήριο Ἀντιμετωπίσεως Αἱρέσεων» 1976.

Ἐπίσης διετέλεσε, Διευθυντής τοῦ Γραφείου Ποιμαντικῆς Ἀντιμετωπίσεως τῶν Αἱρέσεων στήν Αρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν, Διευθυντής τῆς Ὑπηρεσίας Ἐνημερώσεως Διαλόγου καί Πολιτισμοῦ τῆς Αρχιεπισκοπῆς, Πρόεδρος τοῦ Πνευματικοῦ Συμβουλίου τῆς «Πανελληνίου Ἐνώσεως Γονέων γιά τήν Προστασία τοῦ Ἐλληνορθόδοξου Πολιτισμοῦ τῆς Οἰκογενείας καί τοῦ Ἀτόμου», Πρῶτος Ἀντιπρόεδρος τοῦ «Ὁρθόδοξου Ἐπιμορφω-

τικού Κέντρου Ένημερώσεως καί Διαλόγου», Πρόεδρος του Πνευματικού Συμβουλίου του Πνευματικού Κέντρου Αγίας Παρασκευής, Α' Αντιπρόεδρος του «Διορθοδόξου Συνδέσμου Πρωτοβουλιών Γονέων».

Ως Γραμματέυς της Συνοδικής Επιτροπής διοργάνωσε πληθώρα Κληρικολαϊκών Συνάξεων, Συνεδρίων, Σεμιναρίων, Ημερίδων, Πανελλαδικών καί Πανορθόδοξων Συνδιασκέψεων, τό «Σεμινάριο Πίστεως», τό «Σεμινάριο Οικοδομής στην Όρθοδοξία», τό «Σεμινάριο Όρθοδόξου Πίστεως», τό «Θεολογικόν Σεμινάριον».

Συνέγραψε 40 βιβλία ποικίλου ποιμαντικού περιεχομένου, πού καλύπτουν τούς τομείς της ένοριακής δραστηριότητας, τήν όριοθέτηση της Όρθοδόξου Πίστεως καί της ποιμαντικής στρατηγικής της Έκκλησίας έναντι τών ποικίλων αίρέσεων.

Συνέτασσε μέ συνεργάτες τά Δελτία: «Μαρτυρία», «Πληροφορεϊν», «Δελτίον Ένημερώσεως», «Δελτίον Έπικοινωνίας». Πολλά άρθρα του δημοσιεύθηκαν στίς καθημερινές έφημερίδες καί περιοδικά. Μίλησε σέ πλείστες πόλεις της Ελλάδος καί σέ Γυμνάσια καί Λύκεια. Είχε δύο τακτικές έκπομπές στό Ραδιοφωνικό Σταθμό της Έκκλησίας της Ελλάδος.

Συμμετέσχε σέ πλείστα Διεθνή Συνέδρια Πρωτοβουλιών Γονέων στό Έξωτερικό, σέ συνελεύσεις του Παγκοσμίου Συμβουλίου Έκκλησιών καί Συνεδρίων Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καί σέ συνέδρια αντιαιρετικού χαρακτήρα σέ πολλές χώρες στό έξωτερικό.

Έξεδήμησε πρός Κύριον τήν 3η Μαΐου 1996 έχοντας αφιερώσει τή ζωή του στην Έκκλησία καί έχοντας προσφέρει μεγάλες υπηρεσίες στή στήριξη της Αλήθειας της Πίστεως καί στό Ποιμαντικό έργο της Έκκλησίας. Ένα περίπου έτος αργότερα τόν ακολουθήσε στην έκδημία καί ή πρεσβυτέρα Αντωνία. Η πρεσβυτέρα υπήρξε γι' αυτόν πολύτιμη σύζυγος, αξία μητέρα καί αναντικατάστατη

βοηθός στή ζωή, καλύπτοντάς τον σέ όλους τούς τομείς, ώστε άπερίσπαστος νά μπορεί νά έπιδοθει στό πράγματι μεγάλο καί ουσιαστικό Έκκλησιαστικό έργο του.

Ήταν μιá ξεχωριστή προσωπικότητα, άνθρωπος εϋρύτατης παιδείας καί ήθους. Ίδιαίτερα τιμá τόν Δήμο Αγίας Παρασκευής, του όποιου υπήρξε επί σειρά έτών έκλεκτός δημότης.

Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΔΙΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΙΣ «ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΕΣ»²

Σέ Έκθεση της MIVILUDES = Mission Interministérielle de vigilance et de lutte contre les dérives sectaires (Διυπουργική Αποστολή Έπαγρυπνήσεως καί Αγώνος έναντίον τών αίρετικών όργανώσεων), του έτους 2008, πρός τόν Πρωθυπουργό της Γαλλίας, υπό τόν τίτλο «Η έκτροπή τών ψυχοθεραπευτικών τεχνικών πρός αίρετικούς σκοπούς», γίνεται χρήση τών συμπερασμάτων του βιβλίου της Martine Maurer υπό τόν τίτλο: «Πώς νά επιλέγουμε τόν ψυχοθεραπευτή μας - προσοχή: κίνδυνος άποκλινουσών πρακτικών» (2001).

Γίνεται ιστορική αναδρομή στίς αρχές καί στους λόγους της εμφάνισεως του ψυχοθεραπευτου ως έξω-ιατρικής, έξω-θεσμικής ειδικότητας (δεκαετία 1970) καί στίς αίτιες της όλοέν διογκουμένης ζήτησεως γιά τήν ειδικότητα αυτή (στό κείμενο της Έκθέσεως χαρακτηρίζεται ως «έκρηξη μιáς φούσκας», σελ. 107).

Περιγράφεται ή σύνδεση της ψυχοθεραπείας μέ αίρετικές κινήσεις καί ή κατάχρηση της πρώτης από τίς δεύτερες, μέ αποτέλεσμα τήν επικράτηση «τσαρλατάνων» (σελ. 108), τήν όποία κατήγγειλαν τόσο ή Γαλλική Όμοσπονδία Ψυχοθεραπείας καί Ψυχαναλύσεως σέ άνοικτή έπιστολή της τό 2007 (29.1.2007) πρός τό Γαλλικό Κοι-

2. Αναδημοσίευση από τό περιοδικό Bulles, τ. 114, 2012

νοβούλιο, όσο και έγκυροι ψυχίατροι σε δημοσιεύματά τους (Jean -Marie Abgrall, *Ο μηχανισμός τών αίρέσεων*, 1996). Ίδίως έπισημαίνονται οί κίνδυνοι από τήν πνευματική χειραγώγηση, τήν ψυχική έξάρτηση ή τήν πλύση έγκεφάλου πού άσκει κατά σύστημα ή διδασκαλία προσελκύσεως σε αίρετικές κινήσεις:

- Η αύξηση του άριθμου εκείνων πού προσφεύγουν στην ψυχοθεραπεία (στη Γαλλία 5,2 % του πληθυσμού, ήτοι περί τά 3 έκατομμύρια άνθρωπων, γυναικων κατά τά δύο τρίτα τους, όπου, εάν συμπεριληφθει και ή άπήχηση στους οικείους και τό περιβάλλον τών θεραπευομένων, τό ενδιαφερόμενο κοινό φθάνει τά 8-10 έκατομμύρια!),

- ή διαφοροποίηση τής ψυχοθεραπευτικής φροντίδας προς αυξανόμενο κοινό από νέους δέκτες (σχολεία, έπιχειρήσεις, άνηλικους, νέους ενήλικους),

- ειδικως ή ένταξη και άσφαλιστική κάλυψη τής ψυχοθεραπευτικής φροντίδας στό εργασιακό περιβάλλον,

- ή διαφοροποίηση και ό πολλαπλασιασμός τών ποικίλων ψυχοθεραπευτικων προσεγγίσεων, έγκυμονούν κινδύνους έμπορικοποιήσεως τής ιατρικής (αναφέρονται λ.χ. νέα «προϊόντα» ως ή διάθεσις «κουπονιων ψυχοθεραπείας»!), παραβιάσεως του ιατρικού άπορρήτου, παροχής κινήτρων για άπολύσεις ή και έπαγγελματικού άποπροσανατολισμού προς άπασχόληση σε αίρετικά κινήματα.

Πέραν τών 38 μεθόδων, καταγεγραμμένων και έγκεκριμένων υπό τής Γαλλικής Όμοσπονδίας Ψυχοθεραπείας και Ψυχανάλυσεως (σελ. 110), οργανώσεις έναλλακτικής φροντίδος και ευεξίας διαδίδουν - ιδίως μέσω του Διαδικτύου - και πολλές άλλες, έτερογενείς και ποικίλες, μεταξύ τών οποίων όμως και ώρισμένες οί οποίες δέν έχουν ακόμη αξιολογηθει έπισημονικως ή ακόμη συνδέονται και μέ θεωρίες

«σεσημασμένες» ως κινδύνους για τούς άσθενείς (σελ. 111).

ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑ³

Ο Θεός θέλει τήν φυσική και ύλική ευεξία τών πιστών του. Τήν φυσική, πρώτα. Η διατήρηση ή άποκατάσταση τής υγείας διά τής προσευχής είναι σήμερα ένα από τά προνομιούχα εδάφη αυτών τών εκκλησιων⁴. Αυτό περνάει μέσα από τήν οργάνωση ενός συνόλου πρακτικων και έπιδείξεων γύρω από τήν άσθένεια και τή θεραπεία της. Η άσθένεια εδω εκλαμβάνεται μέ πολύ ευρεία έννοια (άνεργία, οικονομικά προβλήματα, επαγγελματικές άποτυχίες, προβλήματα στις σχέσεις... όλες οί άτυχίες τής ζωής, εκ τών οποίων βεβαίως και ή φυσική ή ψυχολογική άρρώστια) και τά άποτελέσματα ανατίθενται στη δύναμη του Αγίου Πνεύματος.

Σήμερα, αυτές οί εκκλησίες στην πλειοψηφία τους κηρύττουν λόγο παραλαγμένο πού έπίσημα δέν έρχεται σε αντίθεση μέ τούς κανόνες τής ιατρικής. Διαβεβαιώνουν ότι δέν τήν υποκαθιστούν και δέν ένθαρρύνουν τούς πιστούς τους να άπομακρύνονται από αυτήν. Μερικές ώστόσο έχουν αυταρχικό κήρυγμα και παραγγέλλουν στους πιστούς τους να άπομακρύνονται από τις τεχνικές ή και έντελως από τήν ιατρική. Όπως κι αν έχει τό πράγμα, ένας άριθμός πεποιθήσεων πού προωθούνται σ' αυτές τις εκκλησίες, σχετικά μέ τήν προέλευση και τις αιτίες τής άσθένειας και τις μεθόδους θεραπείας μπορούν να καθορίσουν τή στάση πού θά πάρουν οί πιστοί: έτσι είναι ικανές να παρασύρουν προς πρακτικές αντίθετες προς τήν αρχή, σύμφωνα μέ τήν όποία κάποιος δέν θάπρεπε να άπαγορεύσει στον έαυτό του να ακολουθήσει τή θεραπεία τήν πιό ένδε-

3. Αναδημοσίευση από τό περιοδικό *Bulles*, τ. 114, 2012

4. Αναφέρεται στις Νεοπεντηκοστιανές ομάδες.

δειγμένη για την αποτελεσματικότητά της κατά της αρρώστιας.

Για τους λόγους αυτούς, ακόμη κι αν οί εκκλησίες αυτές αρνούνται ότι απομακρύνουν τους πιστούς από μία επισημονικά δοκιμασμένη ιατρική, υπάρχει πάντα ο φόβος να δούμε ότι υποδαυλίζουν στους πιστούς μία στάση δύσπιστη ή λίγο συνεργάσιμη με τό ιατρικό σώμα, ἄς πούμε απορριπτική. Αὐτός ὁ φόβος, πού θά μπορούσε νά φανεῖ θεωρητικός ἂν ὄχι φανταστικός ἐπιβεβαιώνεται ἀπό πλῆθος μαρτυριῶν πού ἔλαβε τό Ciaosn⁵ ἀπό πρόσωπα πού ἀποφάσισαν νά τερατίσουν κάποια θεραπεία πού ἔκαναν (χημειοθεραπείες, ψυχιατρικές θεραπείες...) ἀκολουθῶντας τίς ὁδηγίες τῆς ἐκκλησίας τους.

Ἕνα συμβόλαιο μέ τόν Θεό;

Σέ οικονομικό επίπεδο, οί εκκλησίες αυτές τῆς εὐημερίας διαβεβαιώνουν ὅτι ὁ Θεός θά γεμίσει ὅποιον τοῦ ἀνοίξει τήν καρδιά του μέ φανταστικές ὑλικές ικανοποιήσεις (ἀγαθά), ὅπως αὐτοκίνητο, σπίτι... Ὅμως αὐτό τό «θαῦμα» δέν ἔρχεται ἀπό μόνο του: πραγματικά, πρέπει ὁ πιστός νά παρουσιάσει τήν ἀπόδειξη τῆς ἐμπιστοσύνης του στόν Θεό, ἐκτελῶντας προκαταρκτικά τό δικό του μέρος τοῦ συμβολαίου, πληρώνοντας τή «δεκάτη» στήν ἐκκλησία, καί κάνοντάς της τακτικά δωρεές, ἀνεξάρτητα ἀπό τούς οικονομικούς πόρους πού ἔχει. Ξεκινῶντας ἀπό τήν ἀρχή ὅτι «τό δῶρο καλεῖ τό χρέος καί τό ἀντι-δῶρο», τά δῶρα αὐτά τῶν πιστῶν εἰσάγουν ἕνα συμβολαιογραφικό σύνδεσμο (μιά συμβατική σχέση) ἀνάμεσα σ' αὐτούς καί τόν Θεό. Μ' αὐτή τή λογική, ὅσο πῶς πολύ δίνει χρήματα ὁ πιστός, τόσο πῶς μέγανος εἶναι στά μάτια τοῦ Θεοῦ,

καί τόσο πῶς πολύ ἐνισχύει τήν ὑποχρέωσή του (τοῦ Θεοῦ) νά τοῦ ἀνταποδώσει. Ἀντιθέτως, ὅποιος δέν δίνει κλέβει τόν Θεό καί δέν θά μπορέσει νά συμμετέχει στή «βασιλεία τοῦ Θεοῦ». Αὐτός ὁ τρόπος ἀντιμετώπισεως τῶν πραγμάτων, πού ἐπιτρέπει μία δικαιολογία τοῦ πολυτελοῦς, πολλές φορές, τρόπου ζωῆς ὀρισμένων ὑπευθύνων τῶν ἐκκλησιῶν, δέν ἀπέφυγε νά δημιουργήσει δυσαρέσκειες καί παράπονα μετά ἀπό χρόνια γιά τήν μή ἀνταπόδοση τῶν δῶρων. Ὁδήγησε σέ καταστάσεις ἀνασφάλειας ὅταν ὀρισμένοι πιστοί, πού διέθεταν λίγα (ὑλικά) ἀγαθά, ἀλλά ἦταν πεπεισμένοι γιά τήν ὑποχρεωτική ἀφθονη δωρεά, προτίμησαν νά τιμήσουν αὐτή ζημιώνοντας τά οικονομικά τῆς οικογενείας τους.

ΤΟ ΠΙΟ ΜΑΚΡΥ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ⁶

Μιά νεαρή γυναίκα, ἀποδέχθηκε πρόσκληση γιά ἕνα «Σαββατοκύριακο Διαλογισμοῦ» στό Λονδίνο. Ἀποδείχθηκε τό πῶς μακρῦ Σαββατοκύριακο τῆς ζωῆς της.

Ὀκτώ χρόνια ἀργότερα, ἐπέστρεψε στό φίλο της καί στήν οικογένειά της λέγοντας στή μητέρα της: «Νομίζω ὅτι εἶχα ἐμπλακεῖ σέ μία λατρεία».

Ἡ κοπέλα -ἄς τήν ὀνομάσουμε «Ἐλίζαμπεθ»- ἔπαιρνε φάρμακα γιά χρόνιους πόνους τῆς πλάτης. Στά 26 χρόνια της γνώρισε ἕνα θεραπευτή, πού ὑποσχέθηκε νά τήν κάνει καλά, ἂν δεχόταν νά λάβει μέρος σ' ἕνα «Σαββατοκύριακο Διαλογισμοῦ».

Οἱ «λίγες μέρες» ἔγιναν ἑβδομάδες, μῆνες, χρόνια. Ἡ «Ἐλίζαμπεθ» ἀπομακρύνθηκε ἀπό τήν οικογένειά της καί ἔβλεπε τή μητέρα τῆς μόνο μιά-δύο φορές τό χρόνο ἐνῶ δέν συμμετεῖχε πλέον σέ

5. Centre d' information et d' avis sur les organisations sectaire nuisibles.

6. FAIRnews, τ. 2, 2009. Απόσπασμα ἀπό τό, «A Mother's Journey And The Power Of Love» (Τό ταξίδι μιᾶς μητέρας καί ἡ δύναμη τῆς ἀγάπης).

οικογενειακές γιορτές γενεθλίων και Χριστουγέννων.

Τούς έλεγε, πώς εργαζόταν στις δημόσιες σχέσεις οργανώνοντας εκδηλώσεις κάποιου φορέα. Η μητέρα της έλαβε πρόσκληση σέ μία συναυλία για τήν ενίσχυση του Δαλάϊ Λάμα, όπου και συνάντησε τόν άρχηγό τής «λατρείας» (cult) για πρώτη φορά. Τής έκανε ιδιαίτερα κακή έντύπωση, όμως δέ φάνηκε νά έχουν τήν ίδια εικόνα οί 25 γυναίκες -πλήρως έξαρτημένες άπ' αυτόν-, πού τόν επιχορηγούσαν μέ 400 λίρες τό μήνα.

Η ομάδα ήταν γνωστή σαν Osho -ή ονομασία, παρμένη άπό τόν Osho, τόν πρόσφατα άποβίωσαντα Μπαγκβάν Σρί Ραζνίς. Μετά τό θάνατο του Osho, οί πρώην όπαδοί του, κατά πληροφορίες, συνεχίζουν σαν «Λέσχη Διαλογισμού» (Club Meditation) στην Ίνδία.

Η «Ελίζαμπεθ» υπέφερε άκόμη άπό «Λύκο» (Lupus) -μία αυτοάνοση άσθένεια. Οί όπαδοί τής όργάνωσης στην όποία είχε έμπλακει τής έδωσαν διάφορες Κινέζικες «θεραπείες», αλλά αυτό τής προκάλεσε νεφρική ανεπάρκεια και τήν άμεση εισαγωγή της στό νοσοκομείο, όπου υπέστη και έγκεφαλικό.

Οί γυναίκες όπαδοί τής ομάδας επισκέφθηκαν τό νοσοκομείο πού νοσηλευόταν ή κοπέλα και δημιούργησαν έπεισόδιο, αλλά ειδοποιήθηκε έν τώ μεταξύ ή μητέρα της, πού ζήτησε άπό τούς όπαδούς του Osho νά άποσυρθούν και άπέριψε πρόταση του άρχηγού τους νά στείλει έναν «ψυχικό χειρουργό», για νά θεραπεύσει τή θυγατέρα της.

Η μητέρα τής «Ελίζαμπεθ» έμεινε στό νοσοκομείο έξι έβδομάδες, ώστε νά άποτρέψει τήν τυχόν έπιστροφή τών μελών τής «λατρείας» (cult), τούς όποιους και άπειλησε μέ μήνυση άν επιχειρούσαν νά αναμιχθούν στην θεραπεία τής κόρης της.

Μέ τήν έπιστροφή στό σπίτι, ή «Ελίζαμπεθ» άκολούθησε έκτεταμένη άγωγή στό πρόγραμμα τής «Κατ' Οίκον Θεραπευτικής Φροντίδας» (Community Care) και στή συνέχεια νοσηλεύθηκε τρεις έβδομάδες στό «Κέντρο Wellspring Retreat» (Wellspring Retreat Centre)⁷ στό Όχάιο.

Η θεραπεία άπεξάρτησης πραγματοποιήθηκε μέ τή βοήθεια πρώην μέλους «λατρείας» (cult), μέ τό όποιο συνεργάστηκε για τήν επανένταξη της στην κοινωνία κερδίζοντας πίσω τήν προσωπική της ζωή.

Η μητέρα της περιέγραψε τήν όλη εμπειρία σαν: «Τό ταξίδι μιās μητέρας και ή δύναμη τής αγάπης».

Η όργανωμένη αντίσταση άπέναντι στις «λατρείες» (cults) στις Η.Π.Α. τερατίστηκε όταν τό «Δίκτυο Ένημέρωσης για τίς Λατρείες» (Cult Awareness Network) έξουδετερώθηκε μετά άπό καταιγισμό μηνύσεων, πού προκάλεσε ή Σαηεντολογία⁸, αλλά τό Κέντρο Wellspring Retreat προσφέρει άκόμη εξειδικευμένη βοήθεια σέ πρώην θύματα «λατρειών» (cults).

Σήμερα ή «Ελίζαμπεθ» σπουδάζει για νά πάρει τό πτυχίο της στό Πανεπιστήμιο και σαν όλοκλήρωση στό «ευτυχές τέλος», έχει παντρευτεί τόν νέο, πού εγκατέλειψε πριν όκτώ χρόνια· τά χρόνια τής ένταξης της στην όργάνωση.

7. Συμβουλευτικό κέντρο, πού ειδικεύεται στή θεραπεία άτομων, πού έχουν ύποστει πλύση έγκεφάλου σέ καταστροφικές θρησκευτικές ομάδες και λατρείες ή έχουν ύποστει έλεγχο του νου, ψυχολογική, συναισθηματική, ψυχική ή πνευματική κατάχρηση και ένδοικογενειακή βία. Ίδρύθηκε τό 1986 άπό τόν Δρ Paul R. Martin και τή σύζυγό του Barbara και βρίσκεται στό Albany του Όχάιο, των Η.Π.Α. Είναι μία άπό τίς λίγες εγκαταστάσεις του είδους στον κόσμο.

http://en.wikipedia.org/wiki/Wellspring_Retreat_and_Resource_Center

8. Πρόκειται για τή γνωστή C.A.N., πού άφου πρώτα όδηγήθηκε σέ χρεοκοπία άπό τή Σαηεντολογία, στή συνέχεια έξαγοράστηκε τό 1996 και σήμερα ύφίσταται ως New Cult Awareness Network έξυπηρετώντας τούς σκοπούς τής Σαηεντολογίας.

http://en.wikipedia.org/wiki/Cult_Awareness_Network

ΑΕΡΑΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ ΣΤΟ ΧΟΛΥΓΟΥΝΤ;¹

Ο Αμερικανός ήθοποιός και μουσικός του Χόλυγουντ, Τζόνναθαν Τζάκσον (Jonathan Jackson) κατά την βράβειυσή του στην εκδήλωση βραβείων Emmy 2012, για τηλεοπτικούς ήθοποιούς δραματικών σειρών έδωσε κανονική μαρτυρία πίστεως ευχαριστώντας τό Θεό για τό γεγονός.

Κυρίως, όμως, εξέφρασε την ευγνωμοσύνη του για την ένταξη του ίδιου καθώς και της νεαρής συζύγου του και τών δύο μικρών παιδιών του στην «ιστορική Εκκλησία του Χριστού, την Όρθοδοξία», κάνοντας τό σταυρό του μπροστά σέ εκατομμύρια τηλεθεατές.

Σέ συνέντευξή του σέ Έλληνα δημοσιογράφο, ό ήθοποιός ευχαρίστησε τούς «Έλληνες Όρθοδόξους αδελφούς» του, όπως τούς αποκάλεσε, για την αποστολή ένθουσιωδών μηνυμάτων μετά την όμιλία του στην άπονομή της βράβειυσής του. «Η γυναίκα μου κι εγώ νοιώσαμε ένθάρρυνση και εύλογία από την αγάπη και την ύποστηριξη τόσων πολλών από όλο τόν κόσμο... Ως Αμερικανός προσήλυτος στην Όρθοδοξία, αισθάνομαι ευγνώμων και ταπεινός..., και ελπίζω, μέ τή Χάρη του Θεού, νά επισκεφθώ κάποια μέρα την Ελλάδα και τό Άγιον Όρος. Σας ευχαριστώ πάλι και εύχομαι νά είναι μαζί σας οί προσευχές της Υπεραγίας Θεοτόκου και ή αγάπη της Παναγίας Τριάδος».

Προερχόμενος από γονείς «Άντβεντιστών της Έβδόμης Ημέρας», ό Τζάκσον έννοιωσε, όπως όμολόγησε στή συνέντευξή του, στά δώδεκά του χρόνια «πόσο αυστηρός κριτής ήμουν για τούς άλλους και πόσο σκληρή ήταν ή καρδιά μου», μετά από τό κήρυγμα ένός ιεροκήρυκα «για την ανθρωπινή αλαζονεία, πού είναι ριζωμένη στην ανθρωπινή καρδιά»... «Τό ταξίδι μου μέ

τόν Θεό υπήρξε μιά πορεία σταθερής μεταστροφής και αναγέννησης... Την περίοδο αυτή αναπτύχθηκε και ή σχέση τών γονέων μου μέ τόν Θεό. Μερικές προκλήσεις και τραγωδίες χτύπησαν τή ζωή μας μέ αποτέλεσμα νά πέσουν στά γόνατα μέ πολύ ρεαλιστικό και έντονο τρόπο».

Σέ έρώτηση του δημοσιογράφου, ποιές δυσκολίες αντιμετώπιζει κάποιος πού εργάζεται στην Αμερικανική τηλεόραση, ό ήθοποιός απήντησε πώς, «ύπάρχουν πολλές δυσκολίες... Αλλά..., αν δέν υπάρχουν δυσκολίες, τότε ίσως ό Χριστιανισμός μας δέν είναι αρκετά γνήσιος. Όμως, ειδικά τό Χόλυγουντ είναι σκληρή βιομηχανία. Χτίστηκε κάνοντας λεφτά και έχει μικρό ή καθόλου ένδιαφέρον για πνευματικά ζητήματα. Προσωπικά, είμαι ευγνώμων πού μεγάλωσα στό Χόλυγουντ, γιατί μέ ανάγκασε νά διαλέξω σέ πολύ νεαρή ηλικία τί είδους άνθρωπος θά ήθελα νά είμαι. Έχει μιά πολωτική άτμόσφαιρα και άποτελεί έρημο για αυτούς πού αγαπούν τό Θεό. Η έρημος του Χόλυγουντ μέ καλλιέργησε νά ζώ την πίστη και νά αγαπώ όλους, άσχετα από τό τί πιστεύουν και από πού προέρχονται. Εκεί υπάρχουν οί γνωστοί πειρασμοί, σαρκικοί πόθοι, αλαζονεία, έγωισμός, φιλοχρηματία, δίψα για φήμη: αυτά άποτελούν πραγματική δυναμική στόν κόσμο της ψυχαγωγίας. Αναγκάστηκα νά είμαι τρόπον τινά “μοναστικός” στην καρδιά μου, για νά επιβιώσω σέ εκείνο τό περιβάλλον». Και συμπλήρωσε: «Υπάρχουν πολλοί ήθοποιοί σήμερα, άντρες και γυναίκες, πού εξετάζουν την Όρθόδοξη Πίστη. Βαπτίστηκα πολύ πρόσφατα και συχνά, για νά γνωρίσει κάποιος την Όρθοδοξία, χρειάζεται σημαντικός χρόνος, πριν άποδεχθει την Πίστη. Προσεύχομαι μέ όλη μου την καρδιά ώστε, γενικά, πολλοί ήθοποιοί και καλλιτέχνες νά ανακαλύψουν την όμορφιά της Αρχέγονης Πίστεως. Θά έφερνε τόση πολλή ζωή στόν καλλιτεχνικό κό-

1. Περιοδικό «Παρεμβολή», τ. 102 & http://www.youtube.com/watch?v=ZuyP9upZ_ml

σμο...». Σέ ἐρώτηση, ἂν ὑπάρχει πεδίο γιά ἱεραποστολική δράση στό «ἐπάγγελμά» του, ὁ Τζάκσον ἀπήντησε καταφατικά.

«Πιστεύω ὅτι ὑπάρχει πάντα χῶρος γιά ἱεραποστολική δράση στό Χόλυγουντ», παραδέχτηκε. «Ἀλλά,... ὅσον ἀφορᾷ στήν προσέγγιση τῶν ἀνθρώπων γιά νά πιστέψουν στόν Χριστό,... ὑπάρχει μεγάλη διαφορά μεταξύ τοῦ Ὁρθόδοξου ἤθους καί τοῦ ἡθους τῶν Εὐαγγελιστῶν. Ἐμεῖς, ὡς Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, δέν πιστεύουμε στή χρήση βίας ἢ πίεσης τῶν ἀνθρώπων γιά νά γίνουν Ὁρθόδοξοι. Ζοῦμε μᾶλλον μέ τό πνεῦμα τοῦ Ἁγίου Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ, πού εἶπε: “Ἀπόκτησε τό Ἅγιο Πνεῦμα καί χιλιάδες θά βροῦν τή σωτηρία τους”. Εἶναι μέσω τῆς γνήσιας βίωσης τῆς πίστεώς μας ἐν Χριστῶ, πού ὁ κόσμος γύρω μας μεταμορφώνεται.

Νομίζω ὅτι ἦταν ὁ ἅγιος Ἰσαάκ ὁ Σῦρος, πού εἶπε: “Τό μεγαλύτερο δῶρο πού μποροῦμε νά προσφέρουμε στόν κόσμο εἶναι ἡ μετάνοιά μας”. Αὐτή εἶναι ἡ ταπεινή καί δυνατή πίστη τοῦ Ὁρθόδοξου Χριστιανοῦ. Γράφω τώρα ἕνα βιβλίο γιά τή σχέση μεταξύ των τεχνῶν καί τῆς Ὁρθοδοξίας: πῶς προσεγγίζει κάποιος τήν τέχνη του ὡς Ὁρθόδοξος Χριστιανός...

Κάποιος μοναχός εἶπε: “Κάθε περίσταση στή ζωή μας ἔχει ἕνα σκοπό: νά μᾶς ἀφυπνίσει γιά τήν πραγματικότητα τοῦ Θεοῦ”. Εἶτε εἶναι χαρά, εἶτε εἶναι κακουχία, ὑπάρχει κάποιος σκοπός σ’ αὐτό καί εἶναι παρούσα ἡ (Θεία) Χάρη».

ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ... ΕΥΡΕΟΣ ΦΑΣΜΑΤΟΣ²

Ὁ Ἀμερικανικοῦ τύπου Πεντηκοστιανισμός ἀναπτύσσεται παγκοσμίως καί ἔχει ἐκτοπίσει τή Ρωμαιοκαθολική Ἐκκλησία στή Λατινική Ἀμερική. Σύμφωνα μέ τήν

2. FAIR news, τ. 2, 2009 (The Times, 15 Μαΐου 2009).

«Παγκόσμια Χριστιανική Βάση Δεδομένων» (World Christian Database)³, στή Βραζιλία ὑπάρχουν σήμερα 24 ἑκατομμύρια Πεντηκοστιανοί.

Ἡ «Παγκόσμια Ἐκκλησία τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ» (Universal Church of the Kingdom of God)⁴, στό Sao Paulo, πραγματοποιεῖ ἐξορκισμούς, στούς ὁποίους μέλη τοῦ ἐκκλησιασματος καλοῦνται νά φέρουν μαζί τους μικροαντικείμενα, πού ἀνήκουν σέ ἀγαπητά τους πρόσωπα τῶν ὁποίων οἱ ψυχές βασανίζονται.

Ὁ πάστορας Eginaldo λέει, πῶς οἱ δαίμονες δέν φεύγουν ἀπό κάποιον μέ τό νά ἐπισκεφθεῖ αὐτός τό νοσοκομεῖο. Ἔτσι, βάζει τά χέρια του ἐπάνω στά κεφάλια τῶν ἀνθρώπων, «ὑποχρεώνοντας» τά κακά πνεύματα νά βγοῦν. Μιά γυναίκα κατέρρευσε, σφαδάζοντας καί οὐρλιάζοντας. Βοηθοί συγκρατοῦν τούς ἀνθρώπους καθώς σωριάζονται στό ἔδαφος, ἐνῶ ὁ πάστορας οὐρλιάζει: «βγές στό ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ».

Στή Νότιο Κορέα, ὁ David Cho, τῆς «Ἐκκλησίας τοῦ Πλήρους Εὐαγγελίου» τοῦ Yoido (Yoido Full Gospel Church)⁵, μέ 830.000 μέλη, μεταδίδει τίς τελετές μέσω δορυφόρου σέ παγκόσμια ἐμβέλεια καί παρακινεῖ τούς Νοτιοκορεάτες νά ἀπελευθερωθοῦν ἀπό τήν Βόρειο Κορέα. Μάλιστα, ἀναφέρεται συχνά στόν ἐπαίσχυντο τηλεευαγγελιστή Ted Haggard⁶.

Στήν Ἀφρική ὁ Πεντηκοστιανισμός ἐξαιπλώνεται ταχύτερα ἀπό τό Ἰσλάμ, τόν Ρωμαιοκαθολικισμό καί τίς ἄλλες μορφές τοῦ Προτεσταντισμοῦ. Ὁ Pat Robertson, ἄλλος τηλεευαγγελιστής, ἔχει μεγαλύτερη ἐπιρροή στήν Ἀφρική καί τή Λατινική Ἀμερική ἀπ’ ὅ,τι στίς Η.Π.Α.

3. <http://worldchristiandatabase.org/wcd/about/more.asp>

4. http://en.wikipedia.org/wiki/Universal_Church_of_the_Kingdom_of_God

5. http://en.wikipedia.org/wiki/Yoido_Full_Gospel_Church

6. http://en.wikipedia.org/wiki/Ted_Haggard

Οί John Micklethwait και Adrian Woolridge, συγγραφείς του βιβλίου «Ο Θεός επέστρεψε» (God is back), των εκδόσεων Penguin, σχολιάζουν χαρακτηριστικά: «παρά τους διαφορετικούς τους τρόπους, οί πάστορες Eginaldo και David Cho εκφράζουν τρία γεγονότα: α) τήν παγκόσμια έξάπλωση ενός Αμερικανικού τύπου θρησκευτικότητας γενικά και Πεντηκοστιανισμού ειδικότερα, β) τήν προώθηση τών ευαγγελιστών Προτεσταντών στην πολιτική σκηνή και γ) τήν αμφίδρομη πορεία πού ή παγκόσμια θρησκευτικότητα ακολουθεί· τήν έξάπλωση, δηλαδή, ενός Αμερικανικού τύπου Χριστιανισμού πρός τόν αναπτυσσόμενο κόσμο και τήν επιστροφή στή συνέχεια, του τριτοκοσμικού αυτού Χριστιανισμού πίσω στίς Η.Π.Α.».

ΚΑΜΠΑΛΑ ΚΑΙ... ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Δημοσιεύουμε αυτούσια επιστολή, ή όποια παραδόθηκε ιδιοχείρως στό Διευθυντή Δημοσίου εκπαιδευτηρίου τής Πρωτοβάθμιας Έκπαίδευσης, μέ σκοπό τήν προώθηση -προφανώς για λόγους «ευζωΐας», όπως αναφέρεται στό σχετικό κείμενο- του **Ζοχάρ** -βιβλίου του Καμπαλισμού, του αποκρουφιστικού αυτού άκράιου Ιουδαϊσμού. Τήν ευθύνη τής έκδοσης φέρει τό «Kabbalah Centre», όργάνωση τήν όποία άπορρίπτει άκόμη κι ό «Όρθόδοξος Ιουδαϊσμός» ως σέκτα⁷.

Η επιστολή προέρχεται από τό «Kabbalah Centre Αθηνών». Ακολουθεί τό κείμενο:

«Αγαπητοί μου,

με μεγάλη μας χαρά σας προσφέρουμε το βιβλίο αυτό, το Ζοχάρ, ως δώρο προς τον οργανισμό σας από το Kabbalah Centre.

Δεκάδες χιλιάδες αντίτυπα έχουν γίνει δωρεά σε οργανισμούς και ιδιώτες, όπως επίσης σε αστυνομικά τμήματα, σε νοσοκομεία-

κές μονάδες επειγόντων περιστατικών, σε πυροσβεστικά τμήματα, σε σιδηροδρομικούς σταθμούς και νοσοκομεία ανά τον κόσμο.

Ανά τους αιώνες, μερικά από τα σπουδαιότερα μυαλά της ιστορίας, από τον Πλάτωνα και τον Πυθαγόρα έως τον Σαίξπηρ, τον Σερ Ισαάκ Νιούτον και τον Φρόντ μεταξύ άλλων, έχουν μελετήσει το Ζοχάρ. Αντίγραφο του αυθεντικού τόμου του Ζοχάρ, που ανήκε στον Σερ Ισαάκ Νιούτον φυλάσσεται στην βιβλιοθήκη του Trinity College του πανεπιστημίου Cambridge. Σήμερα, ο δύο χιλιάδων χρόνων όγκος σοφίας, που εμπειριέχεται στο Ζοχάρ συνεχίζει να εμπνέει κόσμο από όλα τα κοινωνικά στρώματα και όλες τις θρησκείες ανά τον κόσμο.

Το Kabbalah Centre είναι επίσης μέλος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών και αποτελεί έναν μη κερδοσκοπικό, φιλανθρωπικό οργανισμό αφιερωμένο στην διαρκή ειρήνη, την πληρότητα και ενότητα των λαών μέσα από την διδασκαλία του και μέσα από αγαθοεργά έργα. Οι βασικές πανανθρώπινες αξίες της ανεκτικότητας, του σεβασμού και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας προβάλλονται μέσα στο Ζοχάρ, το Βιβλίο της Λαμπρότητας όπως μεταφράζεται, και αποτελεί το κύριο κείμενο της Καμπαλά.

Ευχή μας είναι το παρόν αντίγραφο του Ζοχάρ να αποτελέσει πηγή ευζωΐας γι' εσάς. Θα είμαστε πολύ ευτυχείς να μάθουμε ότι έχετε λάβει το παρόν αντίγραφο και είμαστε στην διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνηση ή απορία.

Μετά τιμής

David Zakin

Kabbalah Centre Greece»

Έχουμε ήδη αναφερθεί και άλλοτε στην συγκεκριμένη πολυεθνική αποκρουφιστική όργάνωση και τή δράση της στό έξωτερικό⁸. Είναι έμφανές ότι ήλθε πλέον ή ώρα

7. Βλέπε και: περιοδικό «Διάλογος», τ. 44, σ.24-25.

8. Στο ίδιο.

νά στοχοποιηθεί και ή χώρα μας από τό Kabbalah Centre μέ τή δημιουργία παραρτήματος και στήν Ελλάδα, εμπλέκοντας μάλιστα και τόν Πλάτωνα. Για τήν πληρέστερη όμως ενημέρωση τών αναγνωστών μας, παραθέτουμε λίγα συνοπτικά στοιχεία επί του τί είναι ή παραδοσιακή Καμπαλά (Kabbalah).

Πρόκειται για τήν απόκρυφη έβραϊκή διδασκαλία, πού εξελίσσεται μέσα στα πλαίσια τών μυστικιστικών έβραϊκών διδασκαλιών για τό Θεό και τό Σύμπαν. Αν και ισχυρίζεται ότι έχει τις ρίζες της στην Τορά, δηλαδή τήν Πεντάτευχο -τά 5 πρώτα βιβλία της Παλαιάς Διαθήκης- και στο Ταλμούδ⁹, όμως παραφράζει και έρμηνεύει αποκρυφιστικά τήν Τορά, βασίζεται δε κυρίως και περιλαμβάνει στοιχεία προφορικών παραδόσεων πολλών αιώνων, μεταξύ τών οποίων, του νεοπλατωνισμού και του γνωστικισμού.

Οι ιδέες της Καμπαλά αναπτύσσονται στο «Σεφέρ Γετζιρά» (τό βιβλίο της δημιουργίας) και στο «Σεφέρ χά Ζοχάρ» (τό βιβλίο της λαμπρότητας).

Τό Ζοχάρ, γραμμένο στή γλώσσα τών ραββίνων του μεσαίωνα, αναλύει μία μυστική θεωρία, πού ισχυρίζονται ότι περιέχεται στην Πεντάτευχο και πού αποκαλύπτοταν «σε όσους μπορούσαν να αποδώσουν σε κάθε στοιχείο του αλφάβητου ένα θείο και μυστικό νόημα».

9. Ταλμούδ: Έξω-βιβλική συλλογή έβραϊκών κειμένων, προίον του μεσαιωνικού Ιουδαϊσμού, πού αποτελεί τή συνέχεια της Ιουδαϊκής Βίβλου και περιλαμβάνει κείμενα, πού αφορούν τήν έρμηνεία του μωσαϊκού Νόμου, αλλά και νομικό, θεολογικό, ήθικό, επιστημονικό, ιστορικό και λαογραφικό υλικό. Έρμηνεύεται ως μελέτη ή διδασκαλία του μωσαϊκού Νόμου και ήταν έργο μορφωμένων ραββίνων. Θεωρείται ως τό έργο πού επέδρασε όσο κανένα άλλο στή ζωή και τή σκέψη του Ιουδαϊσμού μετά τόν μωσαϊκό Νόμο. Αποτελείται από τή Μισνά (μελέτη) και τή Γκεμαρά (όλοκληρωση). Η διαμόρφωσή του άρχισε μετά τή δεύτερη καταστροφή του Ναού του Σολομώντα, τό 70 μ.Χ. Περιλαμβάνει και ύβριστικά σχόλια περί του προσώπου του Κυρίου ήμων Ιησού Χριστού.

Βασικό χαρακτηριστικό της Καμπαλά αποτελεί τό «καββαλιστικό δένδρο» ή Δένδρο της Ζωής, πού αποτελείται από 10 βασικά **Σεφιρώθ** ή κύκλους εκπόρευσης, από τό θεϊκό προς τό άνθρωπο.

Καββαλιστικά κέντρα εμφανίστηκαν τό 13^ο αιώνα στην Προβηγγία και τό 16^ο αιώνα στην Παλαιστίνη. Η διδασκαλία αυτή άσκησε μεγάλη επίδραση στο θεοσοφικό κίνημα της Έ. Π. Μπλαβάτσκι και τών διαδόχων της.

Η Καμπαλά συμπορεύεται μέ τήν ανάπτυξη της μαγείας γύρω στον 16^ο αιώνα, ενώ δείχνει να ευδοκιμεί στις μέρες μας.

Επανερχόμενοι στή δωρεάν διάθεση του Ζοχάρ σε σχολεία και Δημόσιες Υπηρεσίες από τήν οργάνωση Kabbalah Centre, διαπιστώνουμε για μία εισέτι φορά, ότι τό όλο θέμα προώθησης τών διδασκαλιών της «Νέας Έποχής», κατά τήν προσφιλή μέθοδο του αποκρυφιστικού χώρου, λανσάρεται τεχνηέντως μέσα από ένα ήδη διαμορφωμένο πλαίσιο διάβρωσης κρατικών και κοινωνικών υποδομών, τό όποιο καλλιεργήθηκε από τους θιασώτες του χώρου εδώ και πολύ καιρό, αλλά σήμερα εκδηλώνεται πλέον σαν χιονοστιβάδα.

ΔΙΑΚΟΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Κατά τό τρίμηνο Ιανουαρίου - Μαρτίου 2013 και μετά τις διακοπές τών έορτών τών Χριστουγέννων, συνεχίστηκε ή λειτουργία του «Σεμιναρίου Όρθοδόξου Πίστewς και Οικοδομής στην Όρθοδοξία», τό όποιο διαγει τήν 3^η δεκαετία λειτουργίας του και διά του οποίου πολλοί άνθρωποι και ιδιαίτερα νέοι βοηθήθηκαν να βρουν απαντήσεις στα υπαρξιακά τους έρωτήματα. Οι όμιλίες γίνονται κάθε Κυριακή, 11.30 π.μ. έως 13.00, από εκλεκτούς όμιλητές, οι όποιοι μέ πολλή αγάπη και μέ εξαιρετική γνώση τών προβλημάτων πού απασχολούν τό λαό του Κυρίου, αναπτύσσουν στους συνεργάτες

καί φίλους τῆς Π.Ε.Γ. θέματα πού ἔχουν σχέση μέ τήν ἐν Χριστῷ ζωή καί τήν Ἐκκλησιαστική μας παράδοση.

Κατά τή διάρκεια τῆς φάσης αὐτῆς τοῦ Σεμιναρίου πραγματοποιήσαν εισηγήσεις οἱ ἐξῆς ὁμιλητές:

Ὁ Ὅσιολ. Μοναχός π. Ἀρσένιος Βλιαγκόφτης, μέ θέμα: «Τῆς λύπης ἀντίδοτον...».

Ὁ Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρ. π. Βασίλειος Γεωργόπουλος, μέ θέμα: «Ἐσχατολογικές κακοδοξίες τῶν Ἀντβεντιστῶν τῆς 7^{ης} ἡμέρας».

Ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Χρυσόστομος Παπαθανασίου, ἱεροκήρυξ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, μέ θέμα: «Ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ὁ κορυφαῖος ἱεροκήρυξ».

Ὁ Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρ. π. Ἰωάννης Φωτόπουλος, μέ θέμα: «Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ὁ ποιμενικός αὐλός τῆς θεολογίας».

Ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Διονύσιος Κατερίνας, μέ θέμα: «Ἀκροθιγῶς καί ἐπικαίρως».

Ὁ Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρ. π. Γεώργιος Μεταλληνός, μέ θέμα: «Εἰσαγωγή στό Τριῶδιο».

Ὁ Καθηγητής κ. Θωμᾶς Ἰωαννίδης, μέ θέμα: «Πῶς συμβάλλει ὁ ἄνθρωπος στή σωτηρία του;».

Ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Χρυσόστομος Μαϊδώνης, μέ θέμα: «Δοκιμασίες: τό πρόνομο τῶν φίλων τοῦ Θεοῦ» καί

Ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ κ. Θεοδώρητος, μέ θέμα: «Ἡ σύνθεση τῶν δύο πνευματικῶν ρευμάτων πού κυριάρχησαν στήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τόν 20^ο αἰώνα».

Ἡ Π.Ε.Γ., πού ἀποτελεῖ τόν ὀργανωτικό καί οικονομικό φορέα τοῦ Σεμιναρίου, συνιστᾷ στούς φίλους καί συνεργάτες τῆς πού παρακολουθοῦν τά μαθήματα, νά τό κάνουν γνωστό καί νά καλέσουν καί ἄλλους φίλους καί γνωστούς τους, πού δέν τό γνωρίζουν, γιά νά συμμετάσχουν σ' αὐτό.

Κατά τό τρίμηνο Ἰανουαρίου - Μαρτίου πραγματοποιήθηκαν ἐπίσης δύο ἐκπαιδευτικές ἡμερίδες, γιά τούς συνεργάτες τῆς

Π.Ε.Γ. στό Πνευματικό Κέντρο τοῦ Ἱ. Ν. Προφήτου Ἡλιοῦ, στήν Ἁγία Παρασκευή, τὰ Σάββατα, 12 Ἰανουαρίου καί 2 Μαρτίου. Εἰσηγητής τῆς πρώτης ἦταν ὁ Ὅσιολ. Μοναχός π. Ἀρσένιος Βλιαγκόφτης, μέ θέμα: «Zen. Μιά πορεία ἀλογίας καί παραλογίας πρός τό μηδέν», ἐνῶ τῆς δευτέρας, ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Χρυσόστομος Μαϊδώνης, μέ θέμα: «Τό αἰρετικό ὑπόβαθρο τῆς φεουδαρχίας καί τοῦ καπιταλισμοῦ». Κατά τή διάρκεια τῶν ἡμερίδων, οἱ συμμετέχοντες συνεργάτες τῆς Π.Ε.Γ. μετέβησαν στό παρακείμενο Δημοτικό Κοιμητήριο Ἁγίας Παρασκευῆς, ὅπου ἐτέλεσαν Τρισάγιο στόν τάφο τοῦ μακαριστοῦ π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου.

Οἱ ἡμερίδες πραγματοποιοῦνται μέ σκοπό τόν καταρτισμό συνεργατῶν τῆς Ἑνώσης γιά νά ἀναλάβουν διακονία ἐνημέρωσης καί παροχῆς βοήθειας σέ ὅσους ἀντιμετωπίζουν προβλήματα ἀπό τήν ἐμπλοκή τους σέ αἰρετικές ὁμάδες. Προηγεῖται Θεία Λειτουργία καί μετά τήν εἰσήγηση, γεῦμα ἀγάπης καί πνευματικῆς κοινωνίας.

Γιά τήν ἐνημέρωση τῶν πολιτῶν σέ θέματα σχετικά μέ τήν δραστηριότητα τῶν σεκτῶν, μέλη τῆς Π.Ε.Γ. ἔδωσαν διαλέξεις κατά τό τρίμηνο Ἰανουαρίου - Μαρτίου σέ ἐνορίες τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καί στίς ἔδρες Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί τῆς Κύπρου.

Συνεχίστηκε κατά τό τρίμηνο Ἰανουαρίου - Μαρτίου ἡ ἐντατική ἐκπαίδευση συνεργατῶν τῆς Π.Ε.Γ. στίς εἰδικές «ὁμάδες ἐκπαίδευσης καί ἐπανένταξης», σύμφωνα μέ τό πρόγραμμα πού δημοσιεύεται στό τέλος τοῦ περιοδικοῦ μας. Τά μαθήματα στίς ὁμάδες αὐτές παρακολουθοῦν ὅσοι θέλουν νά ἐνταχθοῦν στό πρόγραμμα διακονίας ἀντιμετώπισης τῶν ποικίλων πνευματικῶν καί κοινωνικῶν προβλημάτων, πού δημιουργοῦνται σέ νεαρά κυρίως ἄτομα ἀπό τήν προσηλυτιστική δραστηριότητα τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων, τῶν «θρησκευτῶν νεότητας» καί τῶν παραθρησκευτικῶν «ὁμάδων διανοητικοῦ χειρισμοῦ».

Παγκύπρια Ένωση Γονέων

Στά πλαίσια της συνεργασίας της Πανελληνίας Ένώσεως Γονέων με άλλες Πρωτοβουλίες, είχαμε την χαρά να υποδεχθούμε στην Αθήνα τον Θεοφιλέστατο Επίσκοπο Καρπασίας κ. Χριστοφόρο, Πρόεδρο της Συνοδικής Επιτροπής για θέματα αιρέσεων της Εκκλησίας της Κύπρου και Πρόεδρο της Παγκύπριας Ένώσεως Γονέων, συνοδευόμενο από δύο συνεργάτες του.

Ο Θεοφιλέστατος όμιλησε στο Πνευματικό Κέντρο της Αγίας Παρασκευής, την Τρίτη, 26 Φεβρουαρίου έ.έ., με θέμα: «Γιατί είναι απαραίτητο να ασχολούμαστε με την αντιμετώπιση των αιρέσεων». Ακολούθησε δεξίωση και δείπνο αγάπης προς τιμή των φιλοξενουμένων της Π. Ε. Γ.

Τήν ευγενική επίσκεψη του Θεοφιλέστατου και των συνοδών του ανταπέδωσε ο π. Κυριακός Τσουρός, Γραμματέυς της Συνοδικής Επιτροπής επί των αιρέσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος και Πρόεδρος του Πνευματικού Συμβουλίου της Πανελληνίας Ένώσεως Γονέων, επισκεπτόμενος την Κύπρο.

Στή Λεμεσό, ή Σ. Επιτροπή για θέματα αιρέσεων της Εκκλησίας της Κύπρου, διοργάνωσε τό Β' Αντιαιρετικό -Επιμορφωτικό Σεμινάριο καταρτισμού στελεχών των Ίερών Μητροπόλεων της Εκκλησίας Κύπρου, στό οποίο μίλησαν: ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Έγγρας κ. Πορφύριος μέ θέμα: «Γνήσια Έκκλησιαστική πατρότης και ό ψευδογεννητισμός - γκουρουϊσμός», ό π. Κυριακός μέ θέμα: «Ποιμαντική αντιμετώπιση των αιρέσεων» και ό Μοναχός π. Αρσένιος Βλιαγκόφτης, μέλος του Πνευματικού Συμβουλίου της Πανελληνίου Ένώσεως Γονέων, μέ θέμα: «Τό σκηνικό των συγχρόνων αιρέσεων».

Οί εκπρόσωποι της Π. Ε. Γ. Ελλάδος φιλοξενήθηκαν και ξεναγήθηκαν σέ Ίερες Μονές, παρεκάθησαν σέ δείπνο μέ μέλη της Παγκύπριας Ένώσεως και συνεργάστηκαν για οργανωτικά θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

Οί εκδηλώσεις αυτές οικοδομούν στέρεους αδελφικούς δεσμούς και ενισχύουν τήν κοινή προσπάθεια των διακονούντων στόν ποιμαντικό τομέα της αντιμετώπισης της σύγχρονης πλάνης.

ΟΜΑΔΕΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΟΥ ΣΚΗΝΙΚΟΥ ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ

Λειτουργούν και έφέτος, στά πλαίσια της Π. Ε. Γ., οί έξης Όμάδες Μελέτης του Σκηνικού των Αιρέσεων και της Παραθρησκείας:

1. **Όμάδα Μελέτης** της ιστορίας, εξέλιξης, διδασκαλίας και δράσης της **Έταιρείας «Σκοπιά»** των **«Μαρτύρων του Ίεχωβά»**. Κάθε Πέμπτη, 5.30'-6.30' μ.μ.
2. **Όμάδα Μελέτης** του σκηνικού της **«Νέας Έποχής»** (Γκουρουϊστικές, Αποκρυφιστικές, Έναλλακτικές, Νεο Γνωστικές, Σατανιστικές κ.λπ. ομάδες). Κάθε Πέμπτη, 7.00'-9.00' μ.μ.
3. **Όμάδα Μελέτης** των **Προτεσταντικών- Πεντηκοστιανών** κινήσεων. Ανά 150ήμερο, κάθε δεύτερη Τρίτη, 6.00'-8.00' μ.μ.

Τά **Μαθήματα** πραγματοποιούνται σέ αίθουσα του Ένοριακού Κέντρου της Αγίας Παρασκευής (Άποστόλου Παύλου 10, δύο δρόμους δεξιά, μετά τήν Ε. Ρ. Τ.). Τηλ. επικοινωνίας: **210 6396 665**.

ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΗ ΤΙΜΗ

Όπως γράψαμε στο προηγούμενο τεύχος του «Διαλόγου», στην έπετειακή έκδηλωση για τα 30 έτη διακονίας της Π.Ε.Γ., που πραγματοποιήθηκε την 9η Δεκεμβρίου 2012, στην Αΐθουσα Έκδηλώσεων της «Έταιρίας τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ», ἐπιδόθηκαν «Τιμητικά Διπλώματα» στους ὀμιλητές τοῦ «Σεμιναρίου Ὁρθόδοξου Πίστεως», πού διοργανώνει ἡ Π.Ε.Γ. κάθε Κυριακή στό «Πνευματικό Κέντρο» τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίας Παρασκευῆς, ἐπί 25 συνεχῆ ἔτη.

Ἀποτίοντες τήν ὀφειλομένη τιμή πρὸς ὅλους τοὺς ἐκλεκτοὺς ὀμιλητές τοῦ Σεμιναρίου, καταχωρίζουμε στίς σελίδες τοῦ περιοδικοῦ μας τὰ ὀνόματά τους, σέ ἔνδειξη πολλῆς καί διαρκοῦς εὐγνωμοσύνης.

Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες

Ἀχελώου κ. Εὐθύμιος
Μπάτσκας (Σερβία) κ. Εἰρηναῖος
Μύρων κ. Χρυσόστομος
Ναυπάκτου κ. Ἱερόθεος
Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος
Καισαριανῆς κ. Δανιήλ
Ν. Σμύρνης κ. Συμεών
Σισανίου & Σιατίστης κ. Παῦλος
Κυδωνίας κ. Δαμασκηνός
Γόρτυνος κ. Ἱερεμίας

Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι

Ἐγγρας (Σερβία) κ. Πορφύριος
Ναζιανζοῦ κ. Θεοδώρητος
Καρπασίας κ. Χριστοφόρος

Πανοσιολογιώτατοι Ἀρχιμανδριῖτες

π. Δανιήλ Ἀεράκης
π. Νεκτάριος Ἀντωνόπουλος
π. Ἱερόθεος Καλογερόπουλος
π. Νικάνωρ Καραγιάννης
π. Διονύσιος Κατερίνας
π. Ἀνδρέας Κονάνος
π. Μελέτιος Κουράκλης
π. Ἰωάννης Κωστώφ
π. Βαρνάβας Λαμπρόπουλος
π. Θεόφιλος Λεμοντζῆς
π. Χρυσόστομος Μαϊδώνης
π. Ἀύγουστίνος Μύρων
π. Τιμόθεος Παπαδάκης
π. Χρυσόστομος Παπαθανασίου
π. Σαράντος Σαράντης

π. Μελέτιος Στάθης
π. Ἐφραίμ Τριανταφυλλόπουλος
π. Ματθαῖος Χάλαρης

Αἰδεσιμολογιώτατοι Πρωτοπρεσβύτεροι

π. Σωτήριος Ἀθανασούλιας
π. Βασίλειος Γεωργόπουλος
π. Ἀνδρέας Γκατζέλης
π. Σωτήριος Γκίκας
π. Ἀναστάσιος Γκοτσόπουλος
π. Γεώργιος Δράγας
π. Γεώργιος Εὐθυμίου
π. Δημήτριος Κωστόπουλος
π. Γεώργιος Μεταλληνός
π. Ἰωάννης Σκιαδαρέσης
π. Νικόλαος Σκιαδαρέσης
π. Κωνσταντῖνος Στρατηγόπουλος
π. Ἰωάννης Φωτόπουλος
π. Ἰωάννης Χατζηθανάσης

Ὄσιολογιώτατοι Μοναχοί

π. Βενέδικτος Ἱερομόναχος
π. Μωυσῆς Ἁγιορείτης
π. Ἀρσένιος Βλαγκόφτης

Ἐλλογιμώτατοι Καθηγητές

κ. Γεώργιος Γαλίτης
κ. Κωνσταντῖνος Γανωτής
κ. Κωνσταντῖνος Γρηγοριάδης
κ. Θωμᾶς Ἰωαννίδης
κ. Γεώργιος Κόρδης
κ. Ἰωάννης Κορναράκης
κ. Ἰωάννης Λάππας
κ. Ἰωάννης Λεμπέσης
κ. Δημήτριος Μόσχος
κ. Παναγιώτης Μπούμης
κ. Νικόλαος Μπρατσιώτης
κ. Σταμάτης Πορτελάνος
κ. Βασίλειος Σκιαδάς
κ. Λάμπρος Σκόντζος
κ. Γεώργιος Φίλιας

Ἐντιμώτατοι

κ. Μηνᾶς Ἀναστασάκης
κ. Ἐλένη Ἀνδρουλάκη
κ. Δημήτριος Κόκορης
κ. Γεώργιος Κρίππας
κ. Κων/νος Παπαδημητρακόπουλος
κ. Κωνσταντῖνος Χολέβας

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ

Από τό **Ραδιοφωνικό Σταθμό τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, 89,5 FM**, μεταδίδεται ή έκπομπή:
«Άλλοτρίωση δόγματος - άλλοτρίωση ήθους». **Σάββατο, 17.00-17.30.**
 Επιμελείται καί παρουσιάζει ό Πρωτοπρ. π. Βασίλειος Γεωργόπουλος.

Από τό **Ραδιοφωνικό Σταθμό τής Πειραιϊκής Έκκλησίας, 91,2 FM**, μεταδίδονται οί έκπομπές:

α) «Άντιαιρετική Δράση». **Σάββατο, 14.15-15.00.**

Επιμελούνται καί παρουσιάζουν
 ό Πρωτοπρ. π. Κυριακός Τσουρός καί ό κ. Δημ. Κόκκορης.

β) «Σεμινάριο Όρθοδόξου Πίστewς». **Σάββατο, 18.00-19.00.**
 (Αναμεταδίδονται οί όμιλίες πού πραγματοποιοῦνται στό Ένοριακό Κέντρο του Ί. Ναού Άγίας Παρασκευής Αττικής, κάθε Κυριακή).

Ίστοσελίδα τής ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ:

www.ecclesia.gr, e mail: ierasynodos@ecclesia.gr

Ίστοσελίδα τής ΣΥΝΟΔΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ:

www.ecclesia.gr/greek/holysynod/commitees/heresies/HERESIES.HTM

e mail: aireseis@gmail.com τηλ. 210 7272240-3, fax: 210 7272244

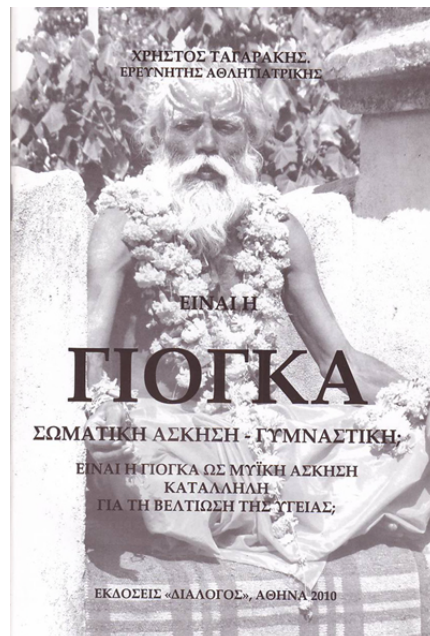
Ίστοσελίδα τής Π. Ε. Γ.: www.ppu.gr τηλ. 210 6396665, fax: 210 6082219

ΧΡΗΣΤΟΥ ΤΑΓΑΡΑΚΗ, ΕΡΕΥΝΗΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΕΙΝΑΙ Η ΓΙΟΓΚΑ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ-ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ;

Είναι ή γιόγκα ως μυϊκή άσκηση κατάλληλη για τή βελτίωση τής υγείας;

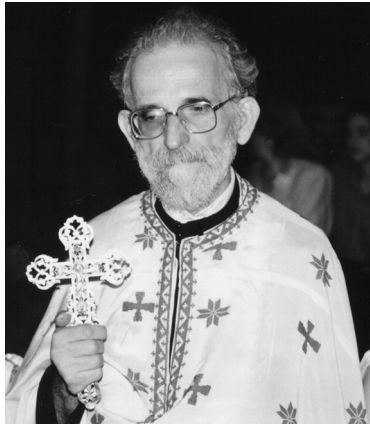
Εδώ καί αρκετές δεκαετίες, όρισμένοι κύκλοι προβάλλουν στό δυτικό κόσμο τή γιόγκα ως ιδανική μορφή σωματικής άσκησης. Επίσης γίνονται μαθήματα-σεμινάρια γυμναστικών άσκήσεων, διδάσκονται στάσεις καί κινήσεις του σώματος, όπως αυτές εφαρμόζονται στον ινδουισμό καί στον βουδισμό (γιόγκα). Στο παρόν κείμενο γίνεται προσπάθεια νά παρουσιαστεί τό θέμα μέ τόν απλούστερο δυνατό τρόπο. Σκοπός τής μικρής αυτής εργασίας είναι νά μπορέσει νά άντιληφθει ό καθένας, άνεξαρτήτως τών θρησκευτικών, πολιτικών ή άλλων προτιμήσεων του τίσ διάφορες πλευρές του ζητήματος. Η σωματική άσκηση είναι κοινό αγαθό, όπως καί ή έλευθερία. Ο κάθε ένας έχει τό δικαίωμα νά γνωρίσει ποιά είναι ή αλήθεια για τό συγκεκριμένο θέμα. Μόνο έτσι, θά είναι σε θέση νά επιλέξει έλεύθερα, αυτό πού ό ίδιος κρίνει ως σωστό. Η μελέτη γίνεται μέ βάση τίσ σύγχρονες απόψεις τής ιατρικής, τής άθλητιατρικής καί τής θρησκευολογίας.

Σελίδες: 40. Τιμή λιανική: 2 €.

Πώληση χονδρική (για βιβλιοπωλεία) & λιανική: Εκδόσεις Σταμούλη Α. Ε., τηλ.: 210 5238305.

Γιά αποστολές «έπί άντικαταβολή»: Τηλ.: 210 6396665, Fax: 210 6082219.

**ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΣΥΝΙΣΤΟΥΜΕ
του π. Αντωνίου Αλεβιζοπούλου
και συνεργατών του**

1. «Η Ὁρθοδοξία μας».
2. «Η Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Πίστη-Λατρεία- Ζωή».
3. «The Orthodox Church. Its Faith, Worship and Life».
4. «Ἡ ἀστρολογία στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».
5. «Ποιμαντική ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας».
6. «Ἐγχειρίδιο αἱρέσεων καὶ παραχριστιανικῶν ομάδων», (ἔκδ. Γ΄).
7. «Πεντηκοστιανοὶ καὶ Ὁρθοδοξία».
8. «Μετενσάρκωση ἢ Ἀνάσταση; Ὁρθόδοξη θεώρηση τοῦ Κακοῦ», (ἔκδ. Β΄).
9. «Ἀποκρυφισμὸς, Γκουρουϊσμὸς, “Νέα Ἐποχή”», (ἔκδ. Γ΄).
10. «Διαλογισμὸς ἢ προσευχή; Ὁρθόδοξη θεώρηση».
11. «Ἡ Λατρεία τῆς “Σκοπιᾶς”», (τόμος Α΄).
12. «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά καὶ Ὁρθοδοξία», (τόμος Γ΄).
13. «Ἡ χαμένη ἀθωότητα. Περιπλανήσεις σὲ δρόμους τοῦ Ἐωσφόρου».
14. «Νεοφανεῖς αἱρέσεις-Καταστροφικὲς Λατρεῖες στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».
15. «Ἐγκληματικὸ δόγμα. Ἐμπειρίες πρώην σατανιστῶν».
16. «Ὁμάδες ἀσυμβίβαστες μὲ τὴν Ὁρθόδοξη πίστη», ἔκδ. Ζ΄ Πανορθόδοξου Συνδιασκέψεως (Ἀλίαρτος 20-26/9/1995).
17. «Ναζισμὸς μὲ ἄλλο πρόσωπο. Μεθοδεύσεις ὀλοκληρωτικῶν αἱρέσεων καὶ παραθρησκευτικῶν ομάδων».
18. «Ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων. Προβληματικὴ καὶ στρατηγική».
19. «Νεοσατανισμὸς. Ὁρθόδοξη θεώρηση καὶ ἀντιμετώπιση».
20. «Ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας. Πρακτικὸς ὁδηγὸς γιὰ τὴν οἰκογένεια».
21. «Τὸ Νόημα τῆς ζωῆς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».
22. «Καταστροφικὲς λατρεῖες στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἡ νομικὴ ἀντιμετώπισή τους».
23. «Αὐτογνωσία, αὐτοπραγμάτωση, σωτηρία».
24. «Ρωμαιοκαθολικισμὸς, Προτεσταντισμὸς καὶ Ὁρθοδοξία».
25. «Ἀφιέρωμα στὸν π. Ἀντώνιο Ἀλεβιζόπουλο» ἔκδ. Π.Ε.Γ.
26. Μοναχῆς Ἀντωνίας, «Νεοπεντηκοστιανοὶ στὴν Ἑλλάδα», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
27. Νικολάου Σταυριανίδη, «Θρησκευτικὴ Ἐλευθερία», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
28. Νικολάου Σταυριανίδη, «Θεοσοφία - “Νέα Ἐποχή”», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
29. Κωνσταντίνου Γρηγοριάδη, «Σχεδιάγραμμα Ὁρθόδοξου Κατηχήσεως», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
30. Ἰωάννου Μηλιῶνη, «Ναὶ ἢ ΟΧΙ στὸ Χάρι Πότερ;», ἔκδ. Π.Ε.Γ. (ἔκδ. Δ΄).
31. Λεωνίδου Ἰ. Φιλιππίδου. «Ἡ Παγκόσμιος προσδοκία Θεανθρώπου Λυτρωτοῦ», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
32. Κωνσταντίνου Γρηγοριάδη, «Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Ἑβδομάς», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
33. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας», Γενικὴ θεώρηση, (τεῦχος 1ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
34. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας», Καμπάλα κ.λπ. (τεῦχος 2ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
35. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀλλημεία» (τεῦχος 3ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
36. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀποκρυφιστικὲς Ὁμάδες», Ροδόσταυροι κ.λπ. (τεῦχη 4ο-10ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
37. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Νεοαποκρυφισμὸς», (τεύχη 11ο-15ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
38. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Μαγεία», (τεύχη 16ο-20ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
39. «Σατανιστικὲς παγίδες» (σειρά Β΄), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
40. Κυριακού Κυριαζόπουλου, «Σαιεντολογία», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
41. Κωνσταντίνου Χολέβα, «Ποιοὶ καὶ γιατί ἀμφισβητοῦν τὴν Ἑλληνορθόδοξη παράδοση;», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
42. Ἄννας Μπουρδάκου, «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά. Ἀπὸ τό Α στὸ Ω», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
43. π. Κυριακοῦ Τσουροῦ, «Ὁ Νεοπαγανισμὸς τῆς “Νέας Ἐποχῆς”», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
44. Χρήστου Ταγαράκη, «Εἶναι ἡ γιόγκα σωματικὴ ἀσκήση-γυμναστική;», ἔκδ. Π.Ε.Γ.

Βιβλία ἄλλων ἐκδόσεων ποὺ συνιστοῦμε

1. «Ἡ Ὁμοιοπαθητικὴ ἀσυμβίβαστη μὲ τὴν Ὁρθόδοξη Πίστη», ἔκδ. Π.Ε.Γ Βορείου Ἑλλάδος, (ἔξαντλήθηκε). Ὑπάρχει στὴν ἱστοσελίδα: www.orthodoxnet.gr/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=41
2. Μοναχοῦ Ἀρσενίου Βλιαγκόφτη, «Σύγχρονες Αἱρέσεις. Μία πραγματικὴ ἀπειλή», ἔκδ. Παρακαταθήκη (τηλ. 2310 222511).
3. Βουδιστικὲς αἱρέσεις στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας», ἔκδ. Παρακαταθήκη (τηλ. 2310 222511).
4. Μ. Ε. Johnes, α) «Ὁ Νίκ Μάρβελ καὶ ὁ πόλεμος μὲ τὸ θηρίο», β) «Ὁ Νίκ Μάρβελ καὶ ὁ μαρμαρωμένος βασιλιάς», γ) «Ὁ Νίκ Μάρβελ καὶ τὸ νησί τῆς Ἀφροδίτης», ἔκδ. Κ. Ε. Δ., Ἰ. Ν. Ἁγίου Νικολάου Πατρῶν (τηλ. 2610 275022).

Τὰ βιβλία διατίθενται στὰ βιβλιοπωλεῖα. Ἄν δὲν τὰ βρίσκετε μπορεῖτε νὰ ἀπευθυνθεῖτε στὴν Π.Ε.Γ, τηλ. 210 6396665, προκειμένου νὰ σᾶς ἀποσταλοῦν ἐπὶ ἀντικαταβολῇ.